

Gazeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 731

vineri 29 noiembrie 1963

8 pagini 25 bani

In mijlocul locuitorilor comunei Domjale

VIZITA DELEGAȚIEI DE STAT A R. P. ROMÎNE ÎN R. S. F. IUGOSLAVIA

În aceste zile se desfășoară vizita pe care delegația de stat a Republicii Populare Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Romîne, prim-secretar al C.C. al P.M.R., o face în Iugoslavia. La invitația președintelui R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito. Din delegație fac parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Romîne, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., Emil Bodnăraș, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., Alexandru Birlădeanu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membru suplent al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, precum și Aurel Mălnășan, ambasadorul R.P. Romîne în Iugoslavia. Delegația este însoțită de consilieri și experți.

Vineri, 22 noiembrie au început la Belgrad convorbiri între delegația R. P. Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, și delegația R.S.F. Iugoslavia, condusă de tovarășul Iosip Broz Tito. Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă de înțelegere și cordialitate.

Delegația de stat a R.P.R. a vizitat apoi, printre altele, orașul Sarajevo, hidrocentrala de la Iablanița, localitatea Mostar, combinatul metalurgic Zenița, orașele Zagreb, Liubliana și Krani. Pretindeni populația a întâmpinat

cu entuziasm pe înalții oaspeți romîni.

Miercuri după-amiază au continuat la Brdo convorbirile între delegația R. P. Romîne, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al R. P. Romîne, prim-secretar al C. C. al P.M.R., și delegația R.S.F. Iugoslavia condusă de tovarășul Iosip Broz Tito, președintele R. S. F. Iugoslavia, secretar general al U.C.I.

Din partea romînă au participat Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Romîne, Emil Bodnăraș și Alexandru Birlădeanu, vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, și Aurel Mălnășan, ambasadorul R. P. Romîne la Belgrad.

Din partea iugoslavă au participat Edward Kardeli, președintele Skupștinei Federative, Miha Marinko, secretar al C. C. al U. C. din Slovenia, Miloș Minici, vicepreședinte al Vecei Executive Federative, Marin Ţetinici, secretar de stat pentru transporturi și telecomunicații în Vecea Executivă Federativă, Bogdan Trnabrnia, secretar general al președintelui R.S.F. Iugoslavia, Mirko Tepavaț, adjunct al secretarului de stat pentru afacerile externe, și Arso Milatovici, ambasadorul R. S. F. Iugoslavia la București.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă cordială.

Delegația de stat a R. P. Romîne, condusă de tovarășul

Gheorghe Gheorghiu-Dej, a părăsit miercuri seara orașul Liubliana plecând cu un tren special spre Belgrad.

Cu același tren au plecat spre Belgrad tovarășul Iosip Broz Tito și alte personalități oficiale iugoslave.

În gara Liubliana numeroși cetățeni ai acestui oraș au salutat cu căldură pe conducătorii romîni și iugoslavi. Pe peronul gării înalții oaspeți au fost salutați de Ivan Macek, președintele Skupștinei, R. S. Slovenia, Miha Marinko, secretar al C. C. al Uniunii Comuniștilor din Slovenia, Viktor Avbeli, președintele Vecei Executive a R. S. Slovenia.

Tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Iosip Broz Tito au trecut apoi în revistă compania de onoare. În cinstea lor au fost trase salve de tun.

Înainte de a se urca în tren un grup de pionieri au oferit oaspeților romîni și conducătorilor iugoslavi buchete de flori.

Membrii delegației de stat a R. P. Romîne și conducătorii iugoslavi au sosit joi dimineața la Belgrad.

În gara Topcider, ei au fost întâmpinați de Iovan Veselinov, secretar al C. C. al Uniunii Comuniștilor din R. S. Serbia, Veliko Zekovici, vicepreședinte al Vecei Executive Federative, de membri ai Vecei Executive Federative și de alte persoane oficiale.

PRIETENI cu elevii noștri

Putem fi prieteni cu elevii noștri? Și, dacă răspunsul la această întrebare este afirmativ, în ce pot să constea relațiile de prietenie dintre profesor și elevii săi și cum poate fi înțeleasă de fapt, în condițiile date, însăși noțiunea de prietenie?

Departate de a căuta răspunsul la astfel de întrebări în pure speculații teoretice, considerăm că cel mai deplin ne odică în această privință însăși viața, experiența cîștigată în muncă de către profesori, realitățile cotidiene ale școlilor.

Am cunoscut de curînd pe tov. Alexandrina Verdeș, dirigintă la Școala medie nr. 10 din Capitală. Am văzut-o în mijlocul elevilor ei și ne-a impresionat deosebit de favorabil atmosfera de încredere reciprocă, de apropiere care se vedea în relațiile ei cu clasa și cu fiecare elev în parte. O discuție pe care am purtat-o ulterior cu această dirigintă ne-a lămurit „secretul” succeselor ei.

„Între profesori și elevi — ne-a spus diriginta — există neîndoielnic distanțe care nu pot fi ignorate. Date nu numai de deosebiri de vîrstă, inevitabile, dar și de anumite imperative de ordin pedagogic, ele constituie o zonă care reprezintă o graniță permanentă menită să-i despartă pe cei ce învață de cei ce îi învață. Este absolut necesar să respectăm întotdeauna această linie de demarcație. Dar a te opri aici înseamnă a considera numai o parte a problemei, a păcătui prin unilateralitate. Succesul în procesul de educație este de neconceput fără încredere reciprocă între pedagog și elevii lui, fără apropiere între aceștia.

Cum am procedat pentru a mă împrieteni cu elevii? În primul rînd cîutînd să-i cunosc cît se poate de bine. Evident, pentru ca să-i cunoști elevii trebuie să recurgi la nenumerate procedee și, mai ales, să-i observi cu atenție din multiple puncte de vedere, să le afli dorințele și înclinațiile, să știi ce fel de viață duc în familie etc. Oricît ar fi însă de amănunțite investigațiile pe cîle pomente mai sus, ele rămîn totuși, într-o oarecare măsură, la anumite limite de superficialitate. Vreau să spun prin asta că numai pe baza a ceea ce vezi adeseori de la distanță, pe baza notării unor amănunte privind comportarea elevilor sau, să zicem, condițiile lor de viață nu reușești să pătrunzi în intimitatea tuturor problemelor care-i frîmîntă. Iată de ce nu m-am oprit numai la procedeele de acest fel, ci mi-am propus să utilizez și altă cale. Le-am cerut anume să scrie un fel de compunere pe o temă foarte simplă: „Ce problemă mă preocupă”. Aș fi putut să port discuții cu fiecare elev în parte pentru a afla ce îi preocupă, vor spune unii. Este adevărat, dar tot atît de adevărat este că elevii, ca și oamenii maturi, nu pot vorbi despre problemele lor intime cu alți oameni în aceeași măsură în care pot s-o facă atunci cînd sînt singuri cu ei înșiși, față în față cu propriul lor eu. Bineînțeles că nu toți elevii au folosit chiar și acest prilej pentru a-și destălni adevăratele preocupări. O bună parte din ei, însă, și le-au arătat fără nici un fel de rezervă.

Lectura acestor compuneri, care seamănă cu niște scrisori, este impresionantă. Unul dintre elevi își mărturisește ezităriile de adolescent care se simte chemat să pășească pe toate drumurile ce i se deschid în față, fără a se putea decide pentru vreunul. Altul vorbește cu durere despre neînțelegerile dintre părinții lui, iar altul lasă să se ghidească sentimentul complicat și confuz pe care îl simte pentru o colegă. Fiecare compunere dezvăluie un adevăr pe care, în unele cazuri, nici nu-l bănuim.

Observațiile pe care le-am făcut în prealabil asupra elevilor mei au fost încă o dată confirmate pe această cale. Ele mi-au slujit pentru a verifica, a confrunța și a completa adevărurile pe care le aflasem pînă atunci în legătură cu personalitatea lor. Iar aceste adevăruri au constituit puncte de plecare pentru munca și mai ales pentru atitudinea mea de mai tîrziu.”

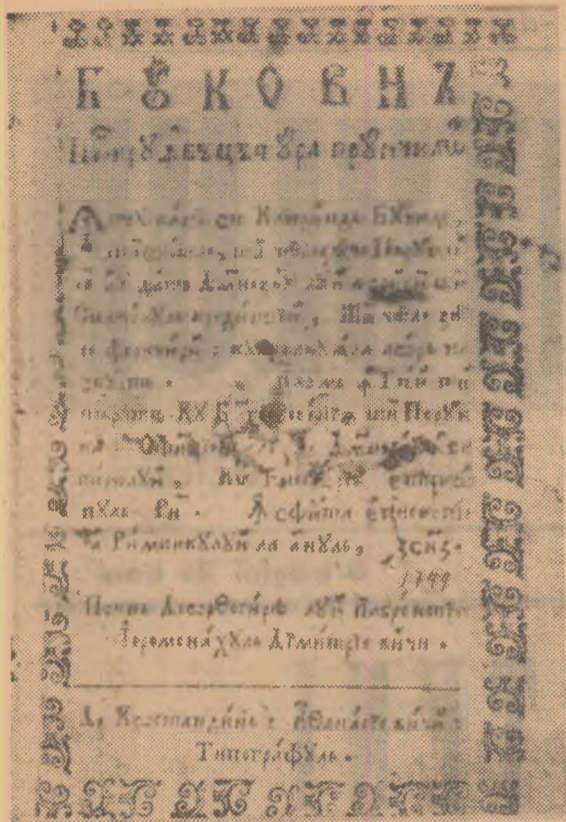
În ce a constat această atitudine și în ce măsură ea a depins de noile amănunte aflate cu privire la elevi? În ceea ce privește conduita generală, nu s-ar putea vorbi de schimbări deosebite. Înșiși faptul că majoritatea elevilor n-au ezitat să încredințeze dirigintei preocupările lor cele mai intime dovedește că ea a mers pe un drum bun și înainte. Și după ce și-au scris compunerile, atitudinea dirigin-

(Continuare în pag. 2-a)

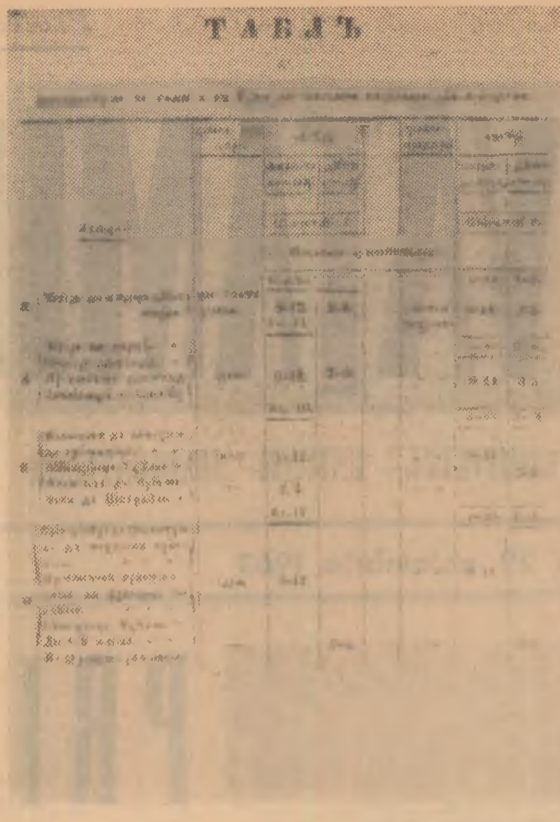
Ședința Consiliului învățămîntului de cultură generală

În zilele de 23 și 24 noiembrie a.c. a avut loc la Ministerul Învățămîntului o ședință de lucru a Consiliului învățămîntului de cultură generală. Au fost discu-

tate cu acest prilej probleme legate de îmbunătățirea organizării și îndrumării activității școlilor.

„Bucoavna pentru învățătura pruncilor” tipărită la Râmnic în 1749. Este prima bucoavnă în limba română din Țara Românească

„Tabla de învățatură” (programă școlară) din epoca Regulamentului organic

PRIETENI CU ELEVII NOȘTRI

(Urmare din pag. 1-a)

tei față de ei a rămas aceeași — apropiată, prietenoasă, plină de afecțiune, dar și de exigență. Fiecare elev în parte a simțit însă că este mai bine înțeles, că atunci când se discută cu el între patru ochi discuția nu mai alunecă pe marginea problemelor care îl frământă, oprindu-se la lucruri indiferente, ci, dimpotrivă, le elimină cu totul pe acestea din urmă, pentru a se opri insistent, cu reveniri repetate, în miezul celor dintii. Și poate tocmai acest fel de a purta discuțiile îi face acum pe elevi să-și dezvăluie cu și mai mult curaj inima, înțelegând că diriginta îi poate ajuta să găsească soluții la problemele care îi frământă, îi poate ajuta să le rezolve sau să le înlăture. Și nu puțini sînt aceia care simt că ajutorul ei le este din ce în ce mai indispensabil. Aceasta se întâmplă pentru că, avînd o mai bună, o mai adîncă cunoaștere a elevilor săi, diriginta își poate duce la îndeplinire pe căi mai sigure, cu mai puține ezitări, țelurile pe care și le-a propus în munca educativă. Discuțiile apropiate pe care raporturile de prietenie cu elevii îi permit să le poarte o ajută să acționeze eficient pentru a asigura disciplina clasei, pentru a-i determina pe cei rămași în urmă să învețe mai bine, pe cei închiși să devină mai apropiați de colegii lor, pe cei cu tendințe spre îngîmfare să fie conștienți de primejdia spre care alunecă și așa mai departe.

Aceasta este, într-adevăr, o prietenie just înțeleasă a pedagogului cu elevii. Dar se întînesc încă și profesori care nu înțeleg această prietenie ca pe o necesitate de ordin pedagogic, subordonată muncii educative. Umblînd după o ieftină popularitate ei uită că sînt conducători și abdică, în numele „prieteniei” cu elevii, de la cele mai importante principii pedagogice.

În numele acestei „prieteniei” ei își permit să tolereze abateri ale elevilor, să le ia apărarea atunci cînd au săvîrșit greșeli, ba să-i mai și informeze în chip discret că în calitate de „profesori buni” i-au protejat. Sînt unii care ajung în prietenia cu elevii chiar la intimități povestindu-le ce năzdrăvănii făceau ei cînd erau elevi. Unele din aceste povestiri, gustate ce-i drept de elevi, nu au însă nici de cum o influență educativă pozitivă asupra lor. Ne aflăm, în asemenea cazuri, în fața unor valori răsturnate. În loc ca prietenia cu elevii să slujească muncii educative, munca educativă este sacrificată de dragul unei atitudini hai să-i zicem doar ușuratece, în orice caz nepedagogice. Profesorul care procedează în acest fel se leagă ușor, la început, de elevi. Într-o primă etapă ei îl îndrăgesc, măguliiți de apropierea pe care le-o arată; apoi încep să-l trateze fără respect.

Este întîlnită destul de frecvent și exagerarea pe cealaltă extremă, care are efecte cu totul contrare. Sînt cazuri în care din teama că elevii noștri „ni s-ar putea urca în cap” adoptăm față de ei o atitudine foarte distantă, foarte uscată. Ne impunem să fim aspri, rigizi, vorbind cu zgîrcenie, zîmbind extrem de rar și nelăsîndu-i pe elevi să se apropie de noi. Rezultatul este că elevii ne salută de la distanță (dacă nu pot să ne ocolească), se tem de prezența noastră severă — și alții. Nu vom reuși însă niciodată în felul acesta să-i înțelegem, să știm ce gîndesc și ce simt. În consecință, nu vom putea desfășura nici o activitate educativă eficientă.

Prietenia educatorului cu elevii presupune fundamentarea ei pe baze raționale, pe cunoașterea profundă a elevilor, pe înțelegerea precisă a faptului că afecțiunea, stima pe care reușește să și-o cîștige este subordonată muncii educative. Prietenia elevului cu profesorul său se deosebește de aceea a elevului cu colegul său de bancă. Prietenia profesorului cu elevul său nu poate avea decît un conținut pedagogic.

Achiziții noi la Muzeul pedagogic

Acțiunea de organizare a unui Muzeu pedagogic român se bucură de mult interes în rîndul cadrelor didactice din țara noastră, care aduc o largă contribuție la îmbogățirea lui. Datorită colaborării lor, muzeul a reușit să-și completeze colecțiile cu piese deosebite de valoroase.

De pildă, colecția de manuale școlare s-a îmbogățit cu exemplare rare și de mare importanță. Menționăm în mod deosebit „Bucoavna pentru învățătura pruncilor. Întru care se cuprind Buchile și Slovele”, tipărită la Râmnic în anul 1749, prima „bucoavnă” redactată în limba română. A fost achiziționat de asemenea „Abecedarium pentru școlărele populare romine” de Zaharia Boiu, apărut la Sibiu în 1862, unul din cele mai bune și completele abecedare din vremea aceea.

A crescut și numărul gramaticilor românești din colecțiile muzeului. Amintim astfel „Gramatica românească alcătuită de Radu Tempea, Directorul Școalelor Neounite Naționalicești din Marele Prințat al Ardealului, Sibii, în Tipografia lui Petru Bart, 1797”. De asemenea, au fost achiziționate unele interesante manuale de geografie. Este vorba de manualul tradus de Amfilochie Hotiniul după Buiere — „Deobște geografie pe limba moldovenească” — apărut la Iași în 1795, foarte mult folosit în școlile din Moldova și în special la Academia Domnească din Iași ca și de „Geografia sau scrierea pămîntului...Acum întîiu de un iubitoriu de neamul Românesc pre Rominie tălmăcită și dată afară la lumină”, Buda, 1814

Colecția de material didactic

s-a îmbogățit cu cîteva „table” de aritmetică din epoca sistemului monitorial și al semicercurilor, tipărite în tipografia Colegiului Sf. Sava din București în cursul celui de-al treilea deceniu al secolului trecut. Foarte interesantă este și culegerea completă de „Table pedagogice după imprumutata învățatură” (metoda lancasteriană), întocmită de Teodor Palladi în 1826, culegere care intrunește „table” de cosmografie, geografie și istorie universală.

O deosebită valoare documentară au regulamentele și programele școlare achiziționate de curînd: „Regulamentul școalelor publice din Principatul Țării Românești”, elaborat în anul 1832 în baza Regulamentului organic, „Tablo generalnic a materiilor de învățatură care se paradosesc în Academia Mihăileană și școlile publice din Moldova”, Iași, 1835, etc.

La fel de valoroase sînt unele materiale arhivistice, ca de pildă Jurnalul nr. 1860 din 1857, cu privire la introducerea alfabetului latin în învățămînt, emis de Eforia Școalelor și purtînd semnătura directorului acesteia, G. Costa-Foru, ca și alte documente emise de Eforie, cuprinzînd măsuri menite să ducă la unificarea sistemului de învățămînt în Muntenia și Moldova ca urmare a Unirii. Fondul arhivistic al muzeului numără de asemenea zeci de rapoarte ale revizorilor școlari, care dezvăluie situația materială grea a școlilor sătești, lipsa de localuri și cadre didactice corespunzătoare, precum și lupta unor cadre didactice înaintate — ca Tănase Constantin, participant activ la revoluția bur-

ghezo-democratică din 1848 și deputat în Divanul Ad-hoc — pentru o școală legată de nevoile poporului.

Din periodicele ce au intrat recent în patrimoniul muzeului menționăm „Învățătorul satului”, al cărui redactor a fost între anii 1843-1847 Petrache Poneanu, iar începînd din 1848 marele revoluționar-democrat Nicolae Bălcescu.

Colectivul muzeului a inițiat în ultimul timp și organizarea unei fototeci pedagogice, care cuprinde în prezent peste 1500 de fotografii privind istoria învățămîntului din patria noastră. Un loc deosebit în această fototecă îl ocupă reproducerea după materialele care vorbesc despre lupta poporului nostru, sub conducerea partidului clasei muncitoare, pentru o școală democratică. Sute de fotografii arată deosebita atenție acordată învățămîntului de toate gradele de către partid și guvern în anii puterii populare, dezvoltarea fără precedent a învățămîntului după 23 August 1944.

Piesele muzeistice la care ne-am referit mai sus sînt doar o parte din cele care au îmbogățit în ultima vreme colecțiile Muzeului pedagogic, ca urmare a aportului dat la această acțiune de cadrele didactice. Desigur că și în viitor învățătorii și profesorii își vor aduce contribuția la completarea continuă a colecțiilor muzeului, semnăind acestuia existența materialelor ce reflectă într-un mod sau altul istoria învățămîntului de pe teritoriul patriei noastre, din cele mai vechi timpuri pînă în prezent.

NICOLAE ANDERCO

Prin munca elevilor

Educați în spiritul patriotismului, elevii școlilor noastre participă tot mai larg la acțiuni cu caracter obștesc, dorînd să-și aducă și ei contribuția, pe măsura puterilor lor, la munca desfășurată de întregul nostru popor.

O asemenea dorință îi însuflețește, de pildă, pe elevii școlii medii din comuna Heanda, raionul Cluj. Aceștia au înscris în jurnalele lor de activități numeroase acțiuni patriotice la care au participat sub conducerea cadrelor didactice. Printre acestea se numără stringerea a zeci de kilograme de fier vechi, care au luat drumul oțelărilor, stringerea plantelor medicinale ș.a.

Recent, la aceste acțiuni s-a mai adăugat una. În ultimele două săptămîni elevii școlii au adunat o mare cantitate de resturi de țesături de bumbac și lînă, pe care le-au predat întreprinderii ce le colectează.

Roadele muncii elevilor, îndrumată cu precizie de învățătorii

și profesori, se văd și în interiorul școlilor, pe care ei se străduiesc să-l facă tot mai frumos.

De cum intri la Școala medie nr. 12 din Capitală, de exemplu, îți dai seama că aici copiii sînt educați cu grijă în spiritul dragostei pentru muncă, pentru frumos.

„Cînd am început să aranjăm interiorul școlii — ne-a spus tovarășa directoare — ne-am propus în primul rînd să dezvoltăm la elevi, o dată cu dragostea pentru frumos, cu simțul estetic, dragostea pentru munca pusă în slujba întregului colectiv”.

Și astfel, stimulați de profesori, elevii au pornit la treabă. Membrii cercului de ceramică, bunăoară, au executat numeroase obiecte decorative — farfurii, căni, vase — care au fost expuse pe pereți sau în vitrine. Membrii cercului de artă plastică au lucrat diferite desene în culori sau tuș, care se adaugă la tablourile expuse pe pereții culoarelor.

N-a rămas în școală nici un

spațiu neutilizat. Într-un colț care strica simetria s-a montat o vitrină cu cărți și totul pare acum altfel. În altul s-a pus o draperie colorată care dă sălii un aspect confortabil, atrăgător.

Cu mult gust au fost aranjate, cu ajutorul elevilor și clasele care, deși păstrează o notă de sobrietate, sînt luminoase, însorite. Și aici întîlnești lozinci frumos scrise, tablouri, ghivece cu plante îngrijite de elevi.

Există la Școala medie nr. 12 și o frumoasă sală de literatură, amenajată într-o încăpere care cu cîteva ani în urmă era pustie și neîngrijită. Pereții au fost tapisați cu pinză de sac, căpătînd astfel un aspect nou. Întreaga sală a fost transformată apoi într-un adevărat muzeu literar.

Firește, nu lipsesc nici florile. Le găsești pretutindeni, pretutindeni îți desfătă ochii: la intrare, pe culoare, în clase.

Toate bunurile școlii, toată averea sa sînt păstrate și îngrijite cu dragoste de elevi.

M. R.

Prietenia

BILANȚ RODNIC

Zilele de sfârșit de noiembrie ale anului acesta sînt menite să ne evidențieze bilanțul unei activități importante din cadrul revoluției noastre culturale: munca de editură a Academiei Republicii Populare Romine.

Activitatea Academiei Republicii Populare Romine este vastă și variată. Ea cuprinde domenii din cele mai deosebite, de la problemele legate de producția și economia noastră națională și pînă la filozofie și artă. Concret, această activitate se manifestă în publicații. Iată de ce o trecere în revistă a muncii de editură, o cercetare mai îndepărtată de cărțile oferite de Academia publicului interesat este de cea mai mare importanță, constituind totodată un bilanț și o perspectivă deschisă spre viitor.

În adevăr, în anii de la înființarea sa, Editura Academiei Republicii Populare Romine a avut o activitate cu care se poate mîndri pe drept cuvînt. Constatăm și în acest domeniu de producție, ca și în altele altele, rezultate dintre cele mai îmbucurătoare. Numărul de titluri (cărți și reviste) s-a ridicat de la 46 în 1949, la 332 în 1963, iar în total la 3403. Aceasta înseamnă, după cum se vede, că producția anului 1963 este de aproape 7 ori mai mare decît aceea a anului 1949.

În ce privește structura tematică a producției de carte a Editurii Academiei R.P.R. în cei 15 ani de activitate, găsim că ea satisface nevoile și gusturile cititorilor: 50,8 la sută în domeniul științelor fizico-naturale și tehnice, 49,2 la sută în domeniul științelor umanistice. În ce privește primul domeniu, matematica, fizica, chimia, științele tehnice reprezintă 18,3 la sută, iar geologia, geografia, geofizica, științele agricole, biologia, medicina umană și veterinara, antropologia 32,5 la sută. Dacă trecem la domeniul umanistic, 10 la sută din total reprezintă lucrări de filozofie, științe economice și științe juridice, restul de 39,2 la sută fiind lucrări de istorie, arheologie, colecții de documente, lingvistică, filologie, bibliologie și altele.

Tematica unei edituri nu poate fi scotită întru totul corespunzătoare însă dacă izbuteste să acopere oarecum numai mecanic diversele domenii științifice. În munca de cercetare, ca și în aceea de informare a cercetătorilor cu literatura necesară, în cadrul fiecărui domeniu sau pe ansamblul cercetării, sînt de înfăptuit lucrări de natură diferită: lucrări de orientare și fundamentare teoretică, monografii, lucrări de sinteză și tratate de înalt nivel științific, tehnic și artistic cu caracter teoretic sau experimental, colecții ale clasicii romine și străine, ca și colecții de lucrări actuale privind principalele domenii de activitate științifică, sinteze, rezultate ale manifestărilor din cadrul Academiei, (conferințe, simpozioane, reuniuni etc), dicționare și publicații periodice. Așadar, în adîncime ca și în extindere, activitatea editorială a Academiei relevă preocupări bogate. Menționăm în special locul destul de important al lucrărilor cu caracter teoretic, pentru că asemenea lucrări asigură, pe lîngă justa orientare a întregii munci de cercetare, și o unitate organică ce se răsfrînge,

credem noi, și asupra muncii desfășurate de celelalte edituri din țara noastră.

Mai mult decît aspectul cantitativ trebuie să ne intereseze aspectul calitativ. Comparativ cu lucrările pe care le dădea altădată fosta Academie Romină, lucrările date acum de Academia noastră sînt infinit superioare și în domenii mult mai variate decît cele din trecut. Lucrul acesta, care constituie, desigur, și un merit al Academiei, al academicienilor înșiși, se datorește, credem noi, în primul rînd solicitudinii deosebite, condițiilor infinite superioare create muncii de cercetare științifică în țara noastră de regimul de democrație populară.

Un rol stimulator și nu de mică importanță l-au jucat aici premiile acordate pentru cele mai bune lucrări, atît de Academia direct, cît și, mai ales, de stat. Între anii 1954—1961 Academia a acordat un număr de 16 premii. Premiul de stat a fost acordat din anul 1952 și pînă în 1960 pentru nu mai puțin de 34 de lucrări.

De o deosebită importanță socolim în sfîrșit activitatea editorială a Academiei R.P.R. pentru publicarea de lucrări ale cercetătorilor noștri în limbi străine, fie tipărite direct în aceste limbi, fie traduceri ale lucrărilor care deja au fost tipărite în românește. Un număr important de astfel de lucrări au văzut lumina tiparului în limba rusă, în limba franceză, în limba engleză, în limba germană și în limba maghiară. Periodice ale Academiei, atît în domeniul științelor naturii și tehnicii, cît și din domeniul științelor sociale au publicat de asemenea studii importante într-una din limbile străine cu circulație largă.

Asemenea lucrări nu trebuie scotite, așa cum am putea fi tentați să o facem la prima vedere, ca simple lucrări de popularizare a științei noastre peste graniță. Știința rominească și-a căpătat în anii puterii populare un serios prestigiu care îi dă dreptul să vină cu contribuția sa proprie la patrimoniul culturii universale. În matematică, în fizică, în chimie, în medicină, în psihologie sau logică, în istorie și cu deosebire în arheologie, ca și în altele altele domenii, savanții romini au dat lucrări care pot fi socotite ca atare.

Rezultatele obținute pînă în prezent în munca editorială a Academiei R.P.R. sînt o cheazărie pentru mai bune rezultate în viitor.

Ne îngăduim ca în încheiere, mergînd tocmai pe această linie, să facem o remarcă. Anume, este mai puțin prezentă, ca și nu zicem absentă, o preocupare care nouă ne este scumpă: editarea de lucrări din domeniul științei educației. Este adevărat că asemenea lucrări sînt mai mult de competența unui institut cu profil special și departamental, ca Institutul de științe pedagogice. Dar, pe lîngă faptul că acest institut este solicitat să se ocupe cu precădere de lucrări cu caracter mai practic, noi credem că, la fel ca în alte domenii, unde de asemenea există și institut cu profil special departamental, tot așa și aici, pe lîngă lucrările date de instituția respectivă, unele lucrări cu caracter teoretic mai deosebit și de sinteză, unele lucrări care rezumă oarecum reprezentativ anumite preocupări mai deosebite, ar putea să intre și în profilul editorial al Academiei R.P.R.

Pedagogia nu mai este scotită astăzi o simplă disciplină aplicativă. Marxism-leninismul și metoda sa dialectică de cercetare dau pedagogiei fundamentul necesar pentru studierea faptului educativ în mod științific. Știința educației (pentru că este o știință) cere și pe această cale drept de cetățenie în cetatea științei rominești. Împlinindu-i acest deziderat, Academia și activitatea sa editorială își vor completa profilul cu o activitate menită să contribuie la îndeplinirea unuia din cele mai importante sarcini ale societății noastre socialiste — educarea comunistă a tinerelor generații.

Prof. dr. STANCIU STOIAN
membru corespondent
al Academiei R.P.R.

„La bibliotecă au sosit cărți noi

Probleme actuale de lexic și stilistică

O observație generală, mai ales cu privire la lexic, dar s-ar putea spune, și la stilistică, este aceea că în momentul de față limba noastră se dezvoltă într-o măsură mult mai mare decît în trecut. Influențele străine, care s-au exercitat la noi vreme foarte îndelungată, sînt în prezent mult mai reduse.

S-ar putea spune că limba rominească a ajuns, în anii din urmă, la o mare independență în ceea ce privește dezvoltarea ei. Așa cum arătam și într-un articol, socot că această dezvoltare, în general independentă, stă în strînsă legătură cu dezvoltarea în linii mari a vieții noastre sociale, politice și culturale.

Cu privire la lexic, de exemplu, observăm că limba noastră și-l îmbogățește cu propriile mijloace, adică recurge la derivare și compunere pentru a-și forma cuvinte noi. Se poate constata chiar că îmbogățirea limbii prin compunere are loc acum într-o măsură mai largă decît pînă nu de mult, deși limba romină este o limbă romanică, în care predomină derivarea cu ajutorul sufixelor și prefixelor.

Sînt sufixe care devin foarte productive în zilele noastre, și productivitatea lor crește vîzînd cu ochii, datorită faptului că se simte nevoia de cuvinte noi. Mai intervine aici și o necesitate de ordin subiectiv, mai ales la tineret, care tinde să creeze, să confecționeze cuvinte noi, dar care nu todeauna sînt corespunzătoare.

Să luăm sufixul -iv care este neologism (echivalent cu -iu, continuator al lui -ivus din limba latină). Cu ajutorul acestui sufix se formează foarte multe cuvinte noi. Se spune, de exemplu, „discuțăm orientativ aceste probleme” în loc de „discuțăm ca să ne orientăm asupra acestor probleme”. Datorită acestei tendințe foarte puternice de a crea adjective noi cu ajutorul acestui sufix, s-a ajuns la întrebîntarea lui lucrativ, care, cum știm, înseamnă „aducător de cîștig”. Acum cuvîntul lucrativ a ajuns să însemneze „lucrător” și se spune astfel, în loc de zile lucrătoare, „zile lucrative”. Desigur, multora dintre noi le vine să zîmbească cînd aud o asemenea legătură de cuvinte, dar cei care o folosesc nu cunosc înțelesul just al lui lucrativ și vîd în el un derivat de la verbul a lucra.

Un sufix de asemenea puțin răspîndit în trecut dar în momentul de față extrem de frecvent este -al, care apare mai cu seamă în terminologia tehnică. În lingvistica structurală există numeroase adjective formate cu acest sufix: informational, pozițional, relațional etc. Cînd este vorba de zborurile cosmice se folosește astăzi curent adjectivul orbital.

Alt sufix productiv este -itate, și el neologism, existent mai cu seamă la cuvinte care aparțin unor ramuri științifice sau tehnice puțin cultivate în trecut. Ca și lui -iv, lui -itate îi corespunde un sufix moștenit (lat. itas -itatis). Suffixul -itate a apărut la noi în secolul al XIX-lea, după model francez și latinesc și cu siguranță că limba noastră, considerată în ansamblul ei, conține astăzi nu cîteva sute, ci s-ar putea spune mii de cuvinte formate cu acest sufix. Chiar de la teme populare se formează

cuvinte cu -itate, de pildă, de la costeliv — costelivitate (despre stilul sărac și „uscat” al unui roman, de pildă).

În legătură cu vocabularul m-aș mai opri asupra cîtorva cuvinte care se bucură astăzi în limbajul publiciștilor noștri de mare trecere. Unul dintre ele este „alienare”. Cînd se vorbește de exploatarea omului de către om din țările capitaliste, se arată că cea mai mare parte din produsul muncii este „alienat”, adică înstrăinat, luat de la producător și însușit de către cel ce nu muncește, ci numai exploatează pe alții. De aceea alienare (și alienat) se întrebîntează foarte des în critica literară, adesea în construcții care fac ca cititorul să se gîndească nu atît la înstrăinare, cît la alienare (în sensul medical al termenului).

La fel de frecvent este verbul a consemna. Acum nu se mai spune a înregistra (un fapt, un eveniment etc.), ci a consemna. „România liberă” și „Gazeta literară”, de exemplu, au cîte o rubrică intitulată „Consemnări”. Dar acest cuvînt era și continuă a fi cunoscut cu alte sensuri. În limbajul militar se întrebîntează atunci cînd cineva, făcîndu-se vinovat de o abatere de la regulamentul este „consemnat”, adică pedepsit cu reținerea în cazarmă. Se vorbește apoi de consemnare (adică de consemnarea) în legătură cu depunerile la C.E.C.

Alt cuvînt „savant” este a investiga. Cea mai modestă analiză a unei probleme oarecare nu se mai cheamă cercetare, studiu etc., ci investigație.

Tot așa a realiza, dar nu cu sensurile curente. Atît de strîns legate de construirea socialismului, ci cu acela al actualului fr. realiser, imitat după engl. to realize, care înseamnă a sesiza (cu mintea), a-și reprezenta ceva (în minte).

Astăzi nu mai spune aproape nimeni eficace și eficacitate, ci eficient și eficientă. Iată cîteva citate: „Aici pot interveni eficient sfaturile oamenilor competenți”; „Eficiența estetică ca știință”; „Cunoașterea eficienței cercetărilor științifice în strînsă legătură cu practica”, etc.

Dacă astfel de cuvinte au oarecum șanse de a se impune pînă la urmă, există altele care trebuie respinse, fiindcă ori nu li se simte nevoia (bineînțeles o nevoie obiectivă) ori nu satisfac normele de formare a cuvintelor. Este vorba între altele, de raționant, a perspectiva, a poziționa, a direcționa, policromizare (a interiorului) și altele.

Atitudinea mea ar putea să pară curioasă, dat fiind că limba se transformă neconștient și că, pe măsură ce se înmulțesc cunoștințele, ideile, datorită faptului că se inventează și se descoperă mereu lucruri noi, ea trebuie să găsească echivalentele lingvistice corespunzătoare. Întrebarea pe care trebuie să ne-o punem este: nu pot fi folosite niciodată cuvintele existente deja în limbă, consacrate prin faptul că au fost folosite de oameni de știință, filozofi, oratori etc.? Nu pot unele cuvinte vechi să exprime același lucru pe care l-ar exprima un cuvînt nou?

Eu mă ridic nu împotriva faptului că apar termeni noi (iar înseamnă să uit un lucru esențial amîntit ceva mai înainte), ci împotriva abuzului care se face cu aceste

așa-zise creații, mai ales cînd am impresia că „creatorii” lor vor, înainte de toate, să facă efect, să impresioneze.

★

Cîteva lucruri cu privire la stilistică.

Se vorbește de multă vreme despre o stilistică lingvistică și o stilistică literară sau estetică. Prima cercetează fapte de stil cu ajutorul concepției și metodelor lingvistice, iar cea de a doua se ocupă de stilul scriitorilor, considerat din punct de vedere al măiestriei artistice, al realizării estetice, al măsurii în care conținutul operei literare își găsește expresia cea mai potrivită. Între ele nu există deosebiri prea mari, cu atît mai puțin contradicții. Tovarășul Tudor Vianu a încercat și a izbutit în general să folosească și achizițiile lingvistice atunci cînd se ocupă de stilul literar. Prin urmare, se poate face și stilistică literară sau estetică cu ajutorul rezultatelor obținute în domeniul stilisticii lingvistice. De aceea, profesorii care predau limba și literatura romină nu pot și nu trebuie să neglijeze niciunul dintre aceste două aspecte ale stilisticii.

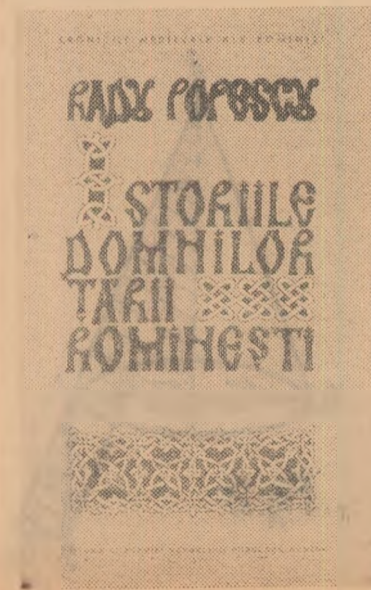
În ceea ce privește noțiunea de stil, au intervenit și aici modificări. Prin stil nu se mai înțelege ceea ce se înțelegea înainte vreme — stilul unui scriitor, felul lui personal de a scrie, de a se exprima, de a-și concretiza ideile prin limba pe care o folosește. În urma unor discuții care s-au dus ani de-a rîndul, lingviștii sovietici au ajuns la concluzia, justă, că există nu numai stiluri individuale, ci și stiluri colective. Avem astfel un stil științific, un stil literar, adică beletristic sau artistic, un stil publicistic, care ocupă un loc de mijloc între stilul științific și cel beletristic. Avem și un stil al conversației, limbajul pe care îl folosesc oamenii în relațiile lor personale de fiecare zi. Natura stilului, în acest sens, este determinată de conținutul comunicării: operele științifice au un conținut diferit de al celor literare, ceea ce duce în mod inevitabil la folosirea unor mijloace de exprimare diferite, mai ales în ce privește vocabularul și frazeologia.

Mi se pare justă această concepție despre stil, pentru că se bazează pe legătura indisolubilă dintre conținut și formă. Unui anumit conținut trebuie să-i corespundă o anumită formă. Limba propriu-zisă este aceeași, indiferent de conținutul exprimat, dar chipul cum o folosesc un om de știință, un scriitor, un publicist etc. diferă de la unul la altul. În cadrul fiecărei specii de stil intervin deosebiri de ordin individual, care, în general, interesează numai cînd este vorba de scriitori. Așadar, să începem cu cercetarea stilurilor limbii (adică colective) și apoi să trecem la stilul individual.

De aceea este bine ca în lecțiile dvs. să prezentați problema stilului în felul arătat, pentru ca elevii să se deprîndă cu ideea că „stil” au și operele științifice și cele publicistice și actele oficiale etc.

Acad. prof. IORGU IORDAN
vicepreședinte
al Academiei R.P.R.

* Extrase dintr-o expunere făcută recent de acad. prof. Iorgu Iordan, vicepreședinte al Academiei R.P.R., la Clubul sindicatelor din învățămînt.

Lecție de compunere

In legătură cu predarea mișcării oscilatorii

Am citit cu multă atenție cele două articole publicate în numerele 719 și 727 ale „Gazetei învățământului” în care se înfruntau puncte de vedere opuse asupra modului de predare a uneia din cele mai dificile teme din fizică — mișcarea oscilatorie.

După părerea mea ar fi mai indicată, deoarece pornește de la mijlocul de la observație, calea propusă în articolul „La fizică în clasa a XI-a”, semnat de prof. St. Fătușescu. Totuși încercând să aplic în școala la care predau, m-am izbit de la început de greutatea înțelegerii de către elevi a legii mișcării oscilatorii dedusă prin înregistrarea grafică a interdependenței dintre elongație și timp. Îndeosebi a fost dificilă pentru elevi înțelegerea faptului că abscisa reprezintă în fond produsul dintre pulsație și timp. M-am gândit, de aceea, la unele procedee care să înlăture inaccesibilitatea acestei căi.

De exemplu, cred că s-ar putea reprezenta pe axa Ox chiar elongația unghiulară, astfel încât — pe baza faptului cunoscut de elevi de la trigonometrie că aceeași curbă înregistrată cu ajutorul pendulului se obține și reprezentând grafic variația sinusului — să se poată scrie direct relația $y = \sin \alpha$ iar ulterior să se arate că unghiul variază în funcție de timp.

Articolul citat sublinia în mod just necesitatea metodică a demonstrării perioadei de oscilație a pendulului. Găsesc însă că nu este necesar să demonstrăm mai întâi că pulsația este egală cu rădăcina pătrată a cîtului K/m , așa cum face de altfel și manualul. Practica predării mi-a arătat că marea majoritate a relațiilor fizice pentru care actuala programă școlară nu prevede demonstrații se pot demonstra pe căi foarte simple, accesibile elevilor, înlăturându-se astfel caracterul dogmatic al prezentații lor.

Îată, de pildă, cum am demonstrat elevilor mei expresia perioadei de oscilație a pendulului și expresia perioadei de oscilație în circuitul oscilant. Am pornit de la presupunerea că rotim uniform o praștie în

plan vertical (fig. 1). În timp ce corpul, presupus un punct, face

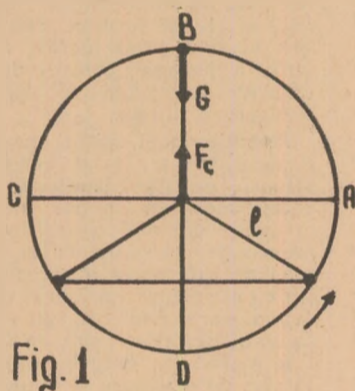

Fig. 1

o rotație completă în timpul T, proiecția sa pe diametrul AC execută o mișcare de oscilație cu aceeași perioadă T. Surprinzător corpul ce se rotește în punctul culminant B. Sfoara fiind perfect întinsă, deducem că forța centrifugă cu originea în O a egalat greutatea corpului G, care în acest moment joacă rolul unei forțe centripete. De aici rezultă că produsul dintre masă și accelerația gravitațională este dat de produsul dintre masă și accelerația normală, relație din care deducem imediat expresia perioadei (după ce în prealabil am avut grijă să substituim raza R cu lungimea l a pendulului).

O altă cale pentru demonstrarea formulei perioadei — cale

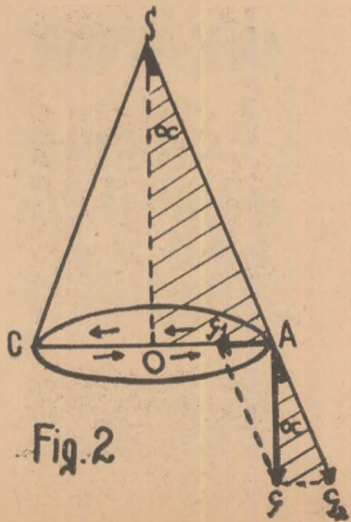

Fig. 2

pe care o aplic mai mult în clasele de la secția reală — constă în folosirea pendulului conic (fig. 2). Dăm acestuia o mișcare de rotație astfel ca să genereze un con, unghiul alfa fiind cât mai mic posibil. În acest caz greutatea pendulului G se descompune în forțele componente G_1 și G_2 , dintre care G_1 fiind îndreptată spre centrul de rotație O, este o forță centripetă. În timp ce corpul pendulului redus la un punct execută mișcarea de rotație pe circumferința bazei conului, cu perioada T, proiecția sa pe diametrul bazei conului execută o mișcare oscilatorie cu aceeași perioadă T. Din triunghiul dreptunghic mic deducem valoarea tangentei unghiului alfa. Unghiul alfa fiind foarte mic, înlocuim tangenta prin sinus. Deducem apoi, din triunghiul dreptunghic mare, valoarea sinusului unghiului alfa, astfel că:

$$G_1 = GO/SA$$

Forța componentă G_1 fiind forță centripetă, rezultă că

$$G_1 = m \omega^2 OA,$$

unde m este masa pendulului. Egalând relațiile obținute putem deduce formula perioadei.

Pentru a demonstra formula perioadei de oscilație în circuitul oscilant revin într-o oră de recapitulare asupra temei referitoare la circuitul de curent alternativ cu R, L și C. Considerând cele trei tensiuni ca vectori și ținând seama că cele două rezistențe aparente rezultă din decalajul provocat de C și L între I și U, le însumăm ca pe vectori concurenți (acest lucru este cunoscut de elevi din clasa a X-a), obținând pe această cale expresia impedanței Z. Elevii știu că puterea activă va fi maximă cînd factorul de putere este egal cu unitatea. Și cum factorul de putere este egal cu cîtul U/U efectiv, rezultă că valoarea acestui raport — cînd factorul de putere are valoarea maximă — este egal cu unitatea, respectiv cu raportul R/Z. Or, acest fapt atrage după sine anularea celui de al doilea termen de sub radical. Din egalizarea acestuia cu zero se deduce pulsația și, în ultimă instanță, formula perioadei.

Prof. N. RĂDULESCU
Școala medie nr. 1
București

Răspundem la întrebările cititorilor

Criterii de apreciere a compunerilor

Mai multe cadre didactice s-au adresat în ultimul timp redacției noastre, cerînd o serie de lămuriri în legătură cu criteriile de apreciere a compunerilor. Le răspundem prin materialul de față.

Criteriile de apreciere a compunerilor decurg în mod logic din scopul acestora ca mijloace importante pentru dezvoltarea exprimării elevilor și, totodată, din sarcinile speciale pe care ne le propunem în raport cu tipul compunerii sau cu anumite aspecte particulare pe care le urmăm prin aceasta într-o anumită etapă a procesului de învățămînt. De aceea, criteriile respective pot fi variate, pot fi mai numeroase sau mai puțin numeroase, se pot succeda într-o ordine sau alta ca importanță. Cu alte cuvinte, nu putem admite aici aplicarea unor rețete, a unui șablon.

Cu toate acestea, sprijinindu-ne pe experiența înaintată, putem desprinde cîteva criterii de bază în lumina cărora poate fi apreciată orice compunere, fără să se înțeleagă prin aceasta că alte criterii sînt cu totul excluse sau inutile.

În primul rînd vom aprecia compunerea din punctul de vedere al modului în care este tratat subiectul dat. Elevul trebuie să dea dovadă că a înțeles în întregime subiectul și cunoaște cu adevărat problemele ce țin de tratarea lui. O compunere corectă din acest punct de vedere va conține cunoștințele de bază în legătură cu subiectul, în ordinea importanței lor, deci urmărind un plan logic în înlănțuirea ideilor, va argumenta faptele și va prezenta aspectele concrete în alternanță cu generalizările și concluziile, în momente determinate.

În școala de 8 ani, mai ales în prima etapă a acesteia, cînd elevii își consolidează cunoștințele despre principalele tipuri de compunere, se impune urmărirea felului în care lucrările sînt realizate sub raportul cerințelor de bază pentru fiecare tip: narrațiune, descriere, caracterizări de personaje, analize literare etc. Nu este indiferent dacă elevul narază subiectul sau îl descrie, în cazul în care profesorul urmărește în mod special aplicarea cunoștințelor despre caracteristicile unui anumit tip de compunere.

Importanța deosebită prezintă de asemenea, pentru aprecierea calității compunerilor, felul în care elevul demonstrează cum și-a însușit tehnica de redactare. Aprecierea compunerilor din acest punct de vedere se referă la calitatea planului, la legătura dintre diferitele lui părți, la dozarea volumului pe principalele idei ale planului. Dimensiunile întregii lucrări trebuie să corespundă importanței subiectului, lucrarea reprezentînd o însumare rațională a unor părți bine proporționate. De aceea, la aprecierea tehnicii de redactare este indicat să fie luate în considerație, pe lângă forma definitivă a compunerii, și documentele pregătitoare: schița planului și ciorna compunerii.

Un criteriu de bază în aprecierea oricărei compuneri constă în urmărirea calității exprimării serise a elevului. În această privință trebuie urmărită ortografia, ca și întrebuintarea corectă a cuvintelor, în special a celor nou învățate, din punct de vedere al sensului și al formei. Compunerea poate demonstra cel mai bine profesorului bogăția vocabularului activ pe care îl posedă elevii săi, diferitele posibilități de exprimare și, în general, eficiența lecțiilor de lectură literară și a lecturii în afara de clasă. Calitatea vocabularului folosit de elevi în cadrul compunerilor va fi apreciată și din punct de vedere al corectitudinii gramaticale și al priceperii de a îmbina diferitele moduri de exprimare. Propozițiile corecte, legarea corectă a părților secundare de propoziție de determinanțele lor cu ajutorul conjuncțiilor, locuțiunilor conjuncționale, adverbilor sau prepozițiilor, apoi legătura corectă între propozițiile din cadrul unei fraze etc. constituie dovada însușirii active și în același timp a aplicării conștiente a cunoștințelor de gramatică.

Vom lua în considerare și măsura în care elevul asigură aspectul grafic al lucrării, modul în care realizează punerea în pagină și evidențierea ideilor principale.

Toate aceste cerințe generale vor însoți desigur, în aprecierea noastră, cerințele speciale decurgînd din sarcinile speciale a căror realizare o urmăm la fiecare compunere în parte.

M. VIȘAN

„Împreună cu clasa”

Oră de aritmetică la clasa a IV-a. Învățătorul trece la fixarea cunoștințelor, dînd elevilor spre rezolvare următoarea problemă: 5 cărți costă 20 de lei. Cît costă 14 cărți?

Este scos la tablă un școlar care scrie sus datele problemei, apoi spune enunțul ei. Se cere altor doi școlari să repete și ei, din bancă, acest enunț. După ce învățătorul s-a convins că acesta este cunoscut de toți copiii, pornește la rezolvare.

— Copii — se adresează el elevilor — din problemă știm că 5 cărți costă 20 de lei. Pentru a afla cît costă 14 cărți trebuie să vedem cît costă o carte. O carte costă de 5 ori mai puțin. Așa este?

— Da, răspunde clasa.

— Atunci, Georgică, te rog calculează cît costă o carte, adică împarte-l pe 20 la 5.

Georgică efectuează rapid împărțirea. În bănci, școlarii nu sînt mai prejos.

— Mai departe. Dacă o carte costă 4 lei, 14 cărți vor costa desigur mai mult, doar sînt mai multe. Și anume, vor costa de 14 ori mai mult. Nu-i așa?

— Sigur! — e de acord clasa.

— Atunci să cîntăram înmulțirea 4 ori 14.

Georgică, împreună cu clasa, înmulțește lăra greș pe 4 cu 14.

— Vasăzică, 14 cărți vor costa 56 de lei. Scrieți cu litere

vizibile rezultatul și subliniați-l.

Învățătorul mai dă și alte probleme asemănătoare, pentru ca mecanismul rezolvării să fie bine însușit.

A sunat de ieșire. Învățătorul iese din clasă mulțumit de elevii lui. „Uite cît de bine se descurcă ei la matematică! Și de ce se descurcă atât de bine? Firește, pentru că îi antrenez pe toți la lecție, pentru că lucrez împreună cu clasa”.

Vor mai fi oare și alți pedagogi care socot că a lucra împreună cu clasa înseamnă a-i scuti pe elevi de raționament și a le cere numai să-i aprobe pe ei cînd raționează? Dacă mai sînt, să știe că greșesc.

A. C.

La cercurile pe specialități

În perfecționarea continuă a metodelor lor de muncă învățătorii și profesorii primesc un sprijin important din partea cercurilor pedagogice pe specialități care, îndrumate de secțiile de învățământ pun în discuție problemele cele mai importante ale predării, ale muncii educative. Prezentăm, în grupajul care urmează câteva aspecte din munca unor cercuri pedagogice. Ele vorbesc despre străduințele de a asigura activității din cercuri un conținut cât mai bogat, cât mai legat de nevoile școlii.

Pentru ca activitatea în cercurile pedagogice să se desfășoare cu un real folos, secția de învățământ a orașului Onești s-a preocupat ca ele să fie conduse de cadre didactice cu o bună pregătire pedagogică și de specialitate. Acest lucru, precum și faptul că la ședințele de cerc participă și inspectorii, face ca prin ele învățătorii și profesorii să capete o bună orientare în variatele probleme ale școlii.

Ca urmare a interesului cu care este privită munca în cercurile pedagogice din orașul nostru se constată o prezență bună la ședințele de cerc, o participare tot mai activă la dezbateri, grijă pentru conținutul referatelor și al lecțiilor deschise, pentru varietatea și actualitatea temelor care fac obiectul ședințelor lunare.

În momentul de față, secția de învățământ se preocupă de îmbunătățirea referatelor prezentate la cercuri, astfel încât ele să nu fie pur teoretice ci, aducând în discuție probleme actuale ale specialității, să tragă concluzii pe marginea experienței cadrelor didactice cu bune rezultate, să mobilizeze pe învățători și profesori, să pună în practică tot ceea ce recomandă teoria și practica pedagogică înaintată.

În același timp, secția se preocupă de înlăturarea unor lipsuri care se mai fac vădite în activitatea cercurilor pedagogice din orașul nostru. Bunăoară, această activitate nu are suficiență orientare în perspectivă, ceea ce duce uneori la faptul că se abordează de la an la an aceleași teme. Sotim că ar fi bine dacă Ministerul Învățământului ar sugera unele teme orientative pentru cercurile pedagogice pe o perioadă mai lungă, cu obligația de a fi adaptate la necesitățile concrete ale raionului sau orașului. De asemenea, pentru aprofundarea problemelor, credem că ar fi bine ca referatele și discuțiile să constituie rodul unui studiu îndelungat, al unor cercetări întreprinse de toți membrii cercului într-o perioadă mai lungă — chiar și de un an de zile.

Am constatat apoi că există o suprapunere în tematica și conținutul activităților metodice: în consiliile pedagogice sau în comisiile metodice din școli se discută uneori aceleași probleme care constituie obiectul discuțiilor în cercurile pedagogice și invers. Iată de ce ne preocupă în prezent precizarea sferelor fiecărei forme de activitate metodice.

Mai sînt și alte neajunsuri. De exemplu, faptul că discuțiile asupra lecțiilor deschise, mai ales a celor reușite, sînt destul de superficiale. „Lecția a fost bună”, „Au fost folosite metode juste” etc. — și atîta tot. Dar de ce a fost bună lecția, în ce au constat metodele utilizate, ce avantaj a prezentat folosirea lor se spune mult mai puțin. Or, dezbaterile trebuie să dezvăluie toate aceste aspecte pentru ca ele să convingă, să învețe pe fiecare participant. Pe un asemenea făgaș căutăm să îndrumăm acum discuțiile.

Și încă un lucru: la discutarea referatelor și lecțiilor iau cuvîntul mereu numai o parte din tovarăși — în general cei ce se preocupă continuu de creșterea nivelului lor de pregătire profesională, cei care au și rezultate bune la clasă — în timp ce alții stau foarte pasivi. De aceea căutăm forme de activizare a tuturor cadrelor didactice în ședințele de cerc. Ne gîndim, bunăoară, că ar da rezultate bune metoda de a se cercă părerea asupra problemelor discutate și cadrelor didactice care de obicei nu iau cuvîntul, care privesc cu indiferență ceea ce se petrece în ședințele de cerc. Bineînțeles, acest mod de a-i mobiliza

nu va semăna cu interogarea școlărească, ci va fi o solicitare la expunerea punctelor de vedere.

Se știe că de actuale sînt în școli problemele muncii diriginților. Cu toate că această activitate ridică o seamă de probleme, că diriginții sînt nevoia unui schimb mai larg de experiență, încă nu există un sistem de îndrumare metodică a lor. Sotim necesar să se studieze posibilitatea organizării unui schimb de experiență periodic — eventual la două luni — între diriginții din oraș sau din raion, ca și posibilitatea informării lor regulate asupra problemelor noi, importante ale activității lor.

VICTOR MOISE

inspector la secția de învățământ a orașului Onești

*

În regiunea Brașov conținutul dezbaterilor din cercurile pedagogice a fost orientat spre cele mai actuale probleme ale învățământului: legarea teoriei de practică, valorificarea educativă a cunoștințelor predate, prezentarea de materiale didactice originale confecționate cu mijloace proprii, popularizarea ultimelor noutăți din specialitate, studierea experienței înaintate din școli etc.

În cadrul unei consfătuiri pe plan regional la care au participat responsabilii cercurilor pedagogice și care s-a ținut nu de mult, au fost recomandate spre alegere teme care permit o aprofundare a problemelor, combătîndu-se obiceiul de a aborda teme care invită la o trecere în revistă a unui timp vast de probleme, pentru că aceasta nu poate asigura tratarea în profunzime a fiecărui aspect. A fost popularizată experiența bună pe această linie a unora din cercurile pedagogice din Brașov, Sibiu sau Mediaș — de exemplu cercurile profesorilor de matematică și ale celor de limba română din aceste orașe — care s-au ocupat în ședințe speciale de învățăminte desprinse din constatările făcute la obiectele respective cu prilejul examenelor. O bună orientare au dovedit și unele cercuri de limba română, care au dezbătut teme ca „Bogăția și varietatea materialului didactic folosit în predarea teoriei literaturii”, „Metodica predării cunoștințelor privitoare la limba și stilul scriitorilor”, „Tipuri de exerciții în predarea gramaticii pentru realizarea legăturii dintre teorie și practică”, sau unele cercuri de matematică preocupate de modernizarea predării.

Discuțiile purtate în legătură cu conținutul muncii din cercuri au evidențiat și o seamă de activități practice menite să ilustreze conținutul referatelor, să contribuie la perfecționarea profesională a cadrelor didactice — lecțiile deschise, vizitele și excursiile model, lucrările practice în laborator, pe lot etc. S-a accentuat necesitatea ca aceste activități practice să fie legate de problemele ridicate în referate pentru a se asigura o unitate în conținutul muncii. În același timp s-a subliniat cerința ca ele să fie cât mai variate. Totodată, s-a recomandat ca în cercurile învățătorilor lecțiile deschise să fie mereu de alt tip și să se refere îndeosebi la obiectele care ridică dificultăți metodice, ca profesorii de istorie să desfășoare și lecții la muzeu, întrucît s-a constatat că nu toți elevii cunosc muzeele locale, să se efectueze schimburi de experiență și în legătură cu organizarea activităților în cercurile de elevi, a audițiilor muzicale etc. A fost popularizată în același timp experiența bună a unor cercuri care au planificat excursii științifice (la grădina botanică din Cluj, la

„Muzeul de literatură română” din București ș.a.m.d.), a celor care au prevăzut în planurile lor recenzii și informații periodice de specialitate sau care au organizat întîlniri cu scriitori ca oameni de știință, inovatori, autori de manuale etc.

În ședință s-a arătat necesitatea ca responsabilii cercurilor să imprime activității din cadrul acestora un stil de muncă științifică, asigurînd expunerea unor referate de calitate, care să ridice probleme și să dea soluții, organizînd lecții deschise valoroase, care promovează noul, încurajînd discuțiile și solicitînd pedagogilor cu experiență să clarifice unele probleme ivite pe parcurs.

Participanții la ședință au arătat că, pentru a stimula inițiativele creatoare ale cadrelor didactice, este bine ca secțiile de învățământ să recomande pentru „lecturile pedagogice” cele mai bune referate prezentate în cercuri și să organizeze, așa cum s-a procedat în orașul Sibiu, expoziții permanente cu lucrări ale cadrelor didactice care vădese preocupări pentru perfecționarea pregătirii proprii și a muncii din școală, cu materiale didactice originale, referate interesante, planuri de lecție izbutite, scheme cât mai bune etc.

SILVESTRU PATIȚA
Brașov

*

Pentru a spori contribuția cercurilor pedagogice la perfecționarea continuă a cadrelor didactice, la popularizarea experienței înaintate, în orașul Galați s-a organizat recent o ședință de lucru la care au participat responsabilii acestor cercuri.

Dezbaterile au arătat că anul acesta, în urma sprijinului acordat de organele de învățământ, activitatea cercurilor pedagogice s-a îmbunătățit. Tematica lor, discutată și aprobată în ședințe speciale, este mai apropiată de problemele concrete ale specialității. Subiectele lecțiilor deschise s-au fixat în strînsă legătură cu tematica referatelor, lucru de care nu întodeauna s-a ținut seama anul trecut. De exemplu, la una din ședințele cercului pedagogic al clasei a IV-a din orașul Galați lecția deschisă trata un subiect de zoologie, în timp ce referatul avea ca temă „Îndrumarea și sarcinile lecturii în afară de clasă”, ceea ce a dus la o slabă participare la discuții. La același cerc referatul „Dezvoltarea vorbirii și îmbogățirea vocabularului elevilor” s-a ținut doi ani la rînd.

În acest an, în general, temele referatelor au fost stabilite cu mai mult discernămint. La cercul pedagogic al învățătorilor care predau la clasa I în orașul Galați au fost planificate, de pildă, referate ca: „Lupta împotriva citirii mecanice la începători”, „Dezvoltarea deprinderilor de calcul pînă la 20”, „Formarea deprinderilor de a rezolva probleme de aritmetică”, „Particularitățile citirii copiilor în perioada post-abecedară” etc.

Datorită unor probleme ce se ridică în predarea muzicii, s-a planificat și o lecție deschisă de muzică, însoțită de un referat. Lecția de calligrafie va lămuri, împreună cu referatul, unele procedee folosite pentru predarea acestui obiect. Totodată, colectivul de cadre didactice care predau la clasa I își notează zilnic problemele întîmpinate în cursul predării abecedarului, astfel încît la sfîrșitul perioadei abecedară să poată face propuneri pentru îmbunătățirea lui.

Contribuind la orientarea responsabililor de cercuri pedagogice în desfășurarea muncii lor, ședința organizată recent vine nemijlocit în sprijinul îmbunătățirii activității metodice a învățătorilor și profesorilor.

inv. **ADRIANA LUPU**
Galați

Experiențe în laboratorul de științe naturale

Scrisorile metodice

Urmărind să asigure o cât mai bună desfășurare a muncii în școli, secția de învățământ a regiunii Dobrogea elaborează periodic scrisori metodice menite să ajute nemijlocit pe învățători și profesori în instruirea și educarea elevilor. Îndrumările cuprinse în aceste scrisori metodice se referă la principalele probleme pe care le ridică activitatea concretă din școală, popularizează experiența înaintată a celor mai bune cadre didactice, semnalează lipsurile tipice existente în muncă și recomandă metodele cele mai bune ce pot fi folosite pentru înlăturarea lor.

Tematica scrisorilor metodice elaborate de secția de învățământ a regiunii Dobrogea este stabilită în funcție de sarcinile trasate școlii de către partid și guvern și ține seama de problemele cele mai actuale ale învățămîntului în fiecare etapă dată. În același timp, pentru ca ele să răspundă cerințelor concrete ale școlilor din regiune, sînt studiate propunerile făcute de către corpul didactic în cadrul consfătuirilor raionale, se poartă convorbiri cu cei mai buni profesori din regiune și se iau în considerare constatările făcute de inspectorii în cadrul muncii de îndrumare și control. În ultimii ani, bunăoară, au fost elaborate scrisori metodice pe teme ca: „Dezvoltarea exprimării corecte a elevilor oral și în scris”, „Sistemul muncii dirigintelui”, „Recapitularea materiei” etc.

După stabilirea temelor ce urmează a fi dezbătute în scrisorile metodice, secția regională de învățământ se preocupă îndeaproape de elaborarea lor, organizînd o temeinică documentare teoretică și practică. Este consultată în acest scop, în primul rînd, o amplă bibliografie de specialitate, care este recomandată apoi și cadrelor didactice. În același timp, se desfășoară o largă activitate de cercetare în școlile regiunii. Această activitate include studiul documentelor școlare, observații nemijlocite la lecții, convorbiri cu cadrele didactice și elevii, experimente etc. Așa, de pildă, concluziile prezentate în scrisoarea metodică „Greșelile tipice de ortografie și punctuație ale elevilor și măsuri pentru prevenirea lor” s-au bazat pe cercetarea unui mare număr de lucrări date în mod special elevilor din clasele I—IV ale unor școli din mai multe raioane. De asemenea, pentru elaborarea scrisorii metodice cu tema „Sistemul muncii dirigintelui” s-a studiat activitatea unor diriginți fruntași, cu o experiență bogată și a unor diriginți tineri, a unora care predau la școlile din oraș și a altora care predau la școlile din mediul sătesc.

le și a analizei materialului faptic, aspectele pozitive și negative întîlnite în școli sînt analizate din punct de vedere pedagogic și psihologic, desprinzîndu-se îndrumări valoroase pentru cadrele didactice. Deosebit de folositoare a fost, de pildă, pentru învățătorii și profesorii tineri, lipsiți de experiență, scrisoarea metodică privind problemele recapitulării, în care se insistă în mod deosebit asupra motivării psihologice a acesteia asupra introducerii elementului nou în lecțiile recapitulative și asupra metodicii lecțiilor de recapitulare.

Trimițînd scrisorile metodice la raioane, secția de învățământ a regiunii cere acestora să utilizeze diferite forme pentru a le face cunoscute pedagogilor. Astfel, scrisoarea metodică privind exprimarea corectă a elevilor a fost prezentată în cercurile pedagogice ale învățătorilor și ale profesorilor care predau limba și literatura română. Îndrumările cu privire la sistemul muncii dirigintelui au fost popularizate în consfătuiri ale diriginților organizate la nivelul raioanelor. Scrisoarea cu tema „Recapitularea materiei” a fost prelucrată în consfătuiri cu directorii de școli, iar ulterior în ședințele consiliilor pedagogice.

Experiența a scos în evidență și necesitatea organizării unor activități practice cu profesorii și învățătorii în legătură cu îndrumările cuprinse în scrisorile metodice. Astfel, după difuzarea scrisorii metodice cu tema „Sistemul muncii diriginților” diriginții au asistat, sub îndrumarea inspectorilor regionali sau raionali, la ore deschise de diriginție, au analizat documentele diriginților etc. De asemenea, în legătură cu scrisoarea metodică privind exprimarea corectă a elevilor, teme din caietele elevilor și planurile unor cadre didactice, s-au organizat lecții deschise etc.

Merită subliniat faptul că secția de învățământ a regiunii Dobrogea se preocupă să verifice pe teren eficacitatea îndrumărilor date prin scrisorile metodice, modul cum sînt aplicate aceste îndrumări de către profesori și învățători. Cercetările întreprinse în această direcție au arătat că atunci cînd sînt alcătuite în chip judicios, la un nivel științific ridicat și cu numeroase exemple din viața școlilor, cînd în jurul lor se poartă discuții strîns legate de munca practică a învățătorilor și profesorilor, scrisorile metodice își dovedesc din plin eficiența, contribuind direct la îmbunătățirea muncii din școli.

În lumina bibliografiei studia-

CONSTANTIN POPESCU

O dezvoltare armonioasă

Articolul cu acest titlu, apărut în unul din numerele trecute ale Gazetei învățământului sub semnătura tovarășului profesor Petre Drăgoiescu ca și articolele pe aceeași temă care i-au urmat, suscită interes pentru orice cititor din rândurile slujitorilor școlii, ale celor chemați să instruiască și să educe tinerele generații.

În activitatea pe care o desfășor cu elevii mi-am pus adesea problema modulului cum trebuie să procedez pentru a contribui la pregătirea lor ca oameni culti, în pas cu dezvoltarea generală a vieții noastre de astăzi. Am pornit în această privință de la conceptul de cultură așa cum îl definește marxism-leninismul, ca totalitate a valorilor materiale și spirituale create de omenire în procesul muncii sociale desfășurate de-a lungul istoriei și am socotit că prima îndatorire care îmi revine de aici este să-i ajut pe elevii mei să cunoască adică ceea ce este esențial în disciplina pe care le-o predau — limba romină — ea înseși parte din patrimoniul adunat de omenire.

Este clar însă pentru noi toți că numai acumularea de cunoștințe, fie ele cât de multe și cât de vaste, nu-l poate face pe om cu adevărat cult. El se poate numi astfel numai atunci când știe să valorifice aceste cunoștințe în folosul colectivității, când le dă un caracter practic, util, fiind astfel el însuși util societății, contribuind la dezvoltarea ei.

Într-o societate fără exploatare și fără „trintori“ desigur că nici nu poate fi vorba de altfel de oameni culti.

De aceea în munca instructiv

educativă pe care o desfășor cu elevii mei pornesc de la faptul că la noi omul cult este în același timp om al muncii și că, la rândul lui, fiecare om al muncii trebuie să devină om cult prin temeinica lui pregătire profesională, prin cunoștințele lui generale, prin educația lui multilaterală. Căci tehnica înaltă existentă astăzi în țara noastră, mecanizarea, automatizarea complexă a producției — caracteristice economiei socialiste — presupun muncitori cu un nivel cultural corespunzător, oameni care să aibă posibilitatea de a se adapta rapid la schimbările ce au loc în procesul de producție și să poată contribui ei înșiși la progresul tehnicii. Aceeași tendință spre un neîntrerupt progres, spre noi și noi descoperiri este caracteristică și muncii din domeniul științei și artelor. Iată de ce, orice obiect am preda, sistem chemați nu numai să-i înarmăm pe elevii noștri cu cunoștințe, ci și să-i învățăm să le aplice în practică.

În procesul muncii pe care o duc cu elevii mei mă străduiesc să-i învăț că ceea ce înseamnă cultură reprezintă un material viu, activ, câștigat prin activitatea organizată, deci prin muncă, și că, la rândul ei, cultura trebuie să fie pusă în slujba vieții, a activității organizate a societății, a muncii. Îi învăț totodată că omul cult este omul înzestrat cu cunoștințe profunde și juste din toate domeniile cucerite de om, dar în același timp, înzestrat cu o deosebită capacitate de adaptabilitate la cerințele vieții în plin avânt, omul care nu strălucește numai în discuții teoretice, ci și

în activitatea constructoare, omul care se bucură de binefacerile culturii făurite de cei ce i-au precedat, dar o și făurește pentru cei ce-i vor urma, omul care muncește și învață. Într-un cuvânt, omul care, pe baza învățămintelor acumulate de experiența seculară a omenirii, tinde spre o continuă autoperfecționare.

Este bine să nu uităm că cei cărora le revine nobila sarcină de a forma omul cu un astfel de profil moral — sintem în primul rând noi, învățătorii și profesorii, că prin strădanile noastre de zi cu zi putem adăuga neîntrerupt cite o părticică din ceea ce va reprezenta cultura personalității de mai târziu. Cultura unui om se formează în însuși procesul de instrucție și educație din școală.

Autorul articolului citat la începutul acestor rânduri amintea și despre rolul care revine în această privință familiei, ca factor educativ-cultural și dădea câteva frumoase exemple de acțiuni întreprinse de părinți în scopul de a contribui la formarea elementelor de bază ale culturii copiilor. Este incontestabil că familia poate și trebuie să contribuie la creșterea copiilor ca oameni culti și că ea are largi posibilități pentru aceasta, dar factorul cel mai important în formarea omului cult rămâne școala, instituția creată în acest scop, dispunând de cadre de specialitate competente. Aici, în școală, se pun bazele dezvoltării armonioase a omului de mâine. Să nu uităm că noi, învățătorii și profesorii, sintem cei chemați să punem aceste baze.

Prof. RADU ȘTEFAN
Tulcea

Stimulent pentru aprofundarea cunoștințelor de literatură

La școala noastră, școala medie „M. Eminescu“ din Buzău, se folosesc în scopul dezvoltării interesului elevilor pentru literatură întreceri-concurs între clase paralele sau chiar între grupe de elevi ai aceleiași clase. Aceste întreceri trezesc dorința elevilor de a citi cât mai mult și cât mai atent, de a pătrunde conținutul de idei al creațiilor literare și de a gusta din plin frumusețile lor artistice.

Pregătirea în vederea unor asemenea acțiuni nu necesită un timp deosebit, ea realizându-se concomitent cu lecțiile, căci profesorii controlează mereu dacă elevii citesc și adîncesc operele recomandate pentru lectură și studiu.

La clasele a VIII-a, de exemplu, s-a desfășurat nu de mult o asemenea întrecere-concurs care s-a axat pe cunoștințele generale de teorie a literaturii studiate în prima perioadă a trimestrului, aplicate la „Amintirile din copilărie“ ale lui I. Creangă. La această întrecere, care a urmărit aprofundarea și aplicarea cunoștințelor teoretice, precum și analiza adîncită a operelor recomandate pentru lectură în afara clasei, au participat elevii din trei clase paralele. Ea a avut loc înainte de data fixată pentru lucrarea scrisă pe trimestrul I, pentru ca toți elevii să-și poată recapitula cunoștințele în vederea lucrării.

Întrebările puse concurenților s-au referit la caracterul tipic al imaginii literare, la caracterul național, caracterul popular și caracterul de clasă al „Amintirilor“ lui I. Creangă. Răspunsurile au evidențiat fenomenele sociale tipice, caracterele și faptele tipice înfățișate de Creangă, s-au referit la caracterul popular al „Amintirilor“, care zugrăvesc tablouri de natură specifică ținu-

turilor românești, ca și datini, obiceiuri, trăsături de caracter specifice țăranului nostru. Bogațe referiri au făcut de asemenea elevii la limba colorată, vie a „Amintirilor“ lui Creangă.

În continuare, întrebările au vizat cunoștințe din capitolul „Structura operei literare“, cerînd exemplificări din aceeași operă. Problema grupării personajelor și a modulului cum sînt caracterizate acestea a fost prilej de evocare a chipurilor lui Nică a lui Ștefan a Petrei, a mamei, tatălui și bunicului acestuia, ca și a figurilor negative — popa Oșlobanu, popa Buligă etc.

„Limba și stilul operelor literare“ a fost tema la care s-au referit ultimele întrebări ale concursului. Elevii au citat numeroase expresii tipic moldovenești, au relevat originalitatea epitetelor lui Creangă, a comparațiilor, a metaforelor, a hiperbolelor, a inversiunilor și repetițiilor folosite de el. La rândul lor, versurile cu care povestitorul și-a presărat proza au servit ca texte pentru exemplificarea cunoștințelor despre versificație (ritm, rimă, măsură).

Întrecerea-concurs la clasa a IX-a a avut ca obiectiv „Istoriografia în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea“, temă ce se studiază în această etapă a anului școlar. Concurenților li s-a cerut să trateze subiectul „Figuri pozitive și negative de domni prezentate în cronicile moldovene“. De astă dată competiția a avut loc între două grupe de elevi aparținînd clasei a IX-a „E“.

Elevii din clasa a X-a au pregătit o întrecere-concurs axată pe subiectul „Teme și motive ale liricii universale întâlnite în creația eminesciană“, iar cei din clasa a XI-a o întrecere cu tema „Aspecte noi ale realismului cri-

tic în literatura dintre cele două războaie“.

Aceste întreceri, plăcute și antrenante, reușesc să sporească interesul elevilor pentru lectură în afara clasei, adîncind și lărgind sfera cunoștințelor de literatură însuși la lecții.

Prof. ELENA-MARGARETA ȘTINGESCU
Școala medie „M. Eminescu“ — Buzău

Inițiativa unei bibliotecare

Fiecare domeniu de activitate oferă multiple posibilități inițiativei creatoare. Depinde numai de pasiunea cu care muncește fiecare, de dorința fiecăruia de a se face folositor celor din jurul său pentru ca aceste posibilități să-și dovedească din plin valoarea.

Reflectăm la acest lucru în timp ce mă înapoiem pe șoseaua Filimon Sîrbu, în preajma gării noi a Constanței, de la Școala medie nr. 4, unde o cunoscușem pe bibliotecara Maria Themo. Auzisem despre o inițiativă a ei, mi s-a părut interesantă, și am dorit să aflăm amănunte, pentru a înlesni un schimb de experiență între bibliotecarii din școli, ceea ce și constituie rostul rîndurilor de față.

Bibliotecara Maria Themo a pornit în înfăptuirea acestei inițiative de la o constatare: aceea că gustul pentru lectură se dezvoltă într-un proces complex, în care sînt antrenate cunoștințe diverse din domenii variate. Cu alte cuvinte, urcușul către cultură nu traversează doar un gen literar, ori doar una din arte, ci implică multilateralitatea, fărîșe fără a se exclude preferințele, necesitatea de a aborda și aprofunda cu precădere un anumit domeniu.

Plecînd de la această idee, inițiativa la care ne referim s-a concretizat în organizarea unor dimineți literar-muzicale care au loc o dată pe lună, duminică. Stabilită în funcție de programa de învățămînt și de actualitatea literar-muzicală, tematica acestor dimineți, realizată cu sprijinul profesorilor de specialitate din școală ocupă un perimetru larg, îmbogățînd consecvent și sistematic orizontul cultural și artistic al elevilor.

Un exemplu recent. Cu prilejul comemorării a 80 de ani de la moartea lui Ciprian Porumbescu, bibliotecara a vorbit elevilor din ultimele clase despre viața și opera compozitorului. Audierea vestitei „Balade“ a determinat, pe lângă prezentarea acesteia, și o interesantă incursiune în istoria viortii. În partea a doua a reuniunii, consacrată problemelor literare, elevii au ascultat-o pe colega lor din clasa a XI-a „B“, Mariana Banu, care a vorbit despre „Oameni

și împliniri din viața satului în proza lui Liviu Rebreanu“.

La rîndul ei, prezentarea unei simfonii de Beethoven a fost precedată de un succint istoric al muzicii simfonice, precum și de o descriere a orchestrei simfonice, cu fiecare instrument în parte. La urmă s-a recomandat literatura beletristică în temă.

Un montaj literar-muzical intitulat „O călătorie pe harta țării“ a prilejuit o mai amplă cunoaștere de către elevi a creației celor mai buni compozitori ai noștri, într-o ambianță prielnică, realizată cu ajutorul unor foto-montaje și afișe și a unei expoziții.

Foarte interesantă a fost reuniunea în care, după ce s-a vorbit despre teatrul lui Vasile Alecsandri, s-au reprezentat, în interpretarea unor elevi, câteva scene din piesa uccestuia „Ovidiu“.

Astfel de manifestări au drept prim efect sportirea cererii de cărți cu tematica abordată. Nu mai puțin important este faptul că diminețile literar-muzicale contribuie la dezvoltarea în școală a unei anumite atmosfere, caracterizată prin serioasele preocupări de literatură și artă ale elevilor, prin interesul lor mereu crescînd pentru valorile culturale și artistice.

Acum, la biblioteca Școlii medii nr. 4 din Constanța se pregătesc noi manifestări. În preajma aniversării a 16 ani de la instaurarea Republicii noastre populare va avea loc montajul „Momente din lupta partidului“. Bogat ilustrat cu opere literare și muzicale, montajul va contribui la formarea conștiinței socialiste a elevilor, la dezvoltarea dragostei lor pentru patrie.

Complectînd modalitățile curente în activitatea bibliotecii — prezentările de cărți, recenzile, concursurile-ghicitoare etc. — diminețile literar-muzicale și-au verificat din plin eficiența în Școala medie nr. 4 din Constanța, justificînd recomandarea lor și altor școli. Inițiativa aceasta demostrează încă o dată că bibliotecarul poate să aducă însemnate contribuții la formarea unor oameni cu adevărat culti.

GH. ȘTEFAN
Constanța

Modele, aparate și machete

...pentru studiul chimiei

Pentru înțelegerea structurii materiei și a unor fenomene a căror manifestare nu poate avea loc prin reacții chimice în eprubetă, profesorii de specialitate din Cîmpulung Moldovenesc folosesc — pe lângă planșe, scheme ale proceselor tehnologice, colecții etc. — și unele modele, aparate și machete ușor de confecționat prin mijloace locale.

De pildă, pentru a ușura înțelegerea problemelor legate de structura atomului și a moleculei substanțelor organice, au fost confecționate modele de atomi și molecule. Prin sîrme dispuse concentric și prinse pe un suport de lemn au fost reprezentate nivelele electronice. Pe acestea sînt dispuși electronii, reprezentați prin sfere de lemn colorate convențional, iar în centru se află nucleul atomic. Au fost realizate astfel de modele pentru atomii elementelor N, Mg, H, O, C, S, Cl și altele. Ele au fost folosite în predarea grupelor de elemente, dînd elevilor posibilitatea să înțeleagă mai bine legătura existentă între structura atomului și clasificarea periodică a elementelor.

Tot din categoria acestor modele face parte reprezentarea în spațiu a rețelei cristaline a clorurii de sodiu, folosită la explicarea fenomenelor de disociație și hidratare ce au loc în soluție între dipolii apei și ionii electroliului.

Pentru predarea capitolului „Despre ioni în soluție și electrofizică” a fost confecționat un aparat instalat pe un suport de lemn, compus din patru borcane prevăzute fiecare cu un dop de lemn, străbătut de doi electrozi puși în legătură cu cîte un bec electric. Legătura dintre becuri și electrozi e realizată printr-un cordon care se introduce, în timpul demonstrării, în priză unei surse electrice. Aparatul poate fi folosit în predarea mai multor lecții. Bunăoară, în predarea cunoștințelor despre conductibilitatea electrică se pot demonstra cu ajutorul lui proprie-

tatea soluțiilor de acizi, baze și săruri de a conduce curentul electric. În acest scop se pune într-un borcan clorură de sodiu, iar în altul hidroxid de sodiu în stare solidă. Introducîndu-se electrozii în borcane și punînd aparatul în legătură cu sursa de curent, elevii observă faptul că prin aceste substanțe în stare solidă curentul electric nu trece.

Macheta unei sonde

Dacă în borcane se adaugă apă, substanțele solide se dizolvă. Într-un al treilea borcan se pune soluție de acid clorhidric. De data aceasta becurile se aprind. Astfel se poate demonstra cu ușurință că soluțiile de acizi, baze și săruri conduc curentul electric.

Același aparat poate fi folosit la stabilirea tăriei electroliților, ca și la demonstrarea variației intensității curentului electric în funcție de concentrația soluției.

Bune rezultate se obțin în predare prin folosirea magnetografului, care are forma unei table electromagnetice. În spatele unei table cu dimensiunile de 100/80 cm. s-au fixat electromagneți re-

partizați uniform, care formează cîmpul electromagnetic în care se află tabla. Ei sînt legați de o sursă de curent continuu (baterii de acumuloare). Tabla electromagnetice a fost folosită în predarea temei „Sistemul periodic al elementelor”, pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine procedeul folosit de Mendeleev în elaborarea sistemului periodic. Din placaj au fost tăiate plăcuțe mici (de 6/4 cm.). Pe aceste plăcuțe, vopsite în alb, s-au scris simbolul chimic și masa atomică a elementelor chimice. Pe partea opusă s-a aplicat tablă zincată. Cînd li s-a explicat elevilor cum a luat naștere sistemul periodic, plăcuțele (reprezentînd elementele chimice) au fost așezate pe tabla magnetică în ordinea creșterii maselor lor atomice, într-un singur șir orizontal, așa cum a procedat Mendeleev. Apoi, urmărindu-se proprietățile elementelor, plăcuțele elementelor cu proprietăți asemănătoare au fost așezate unele sub altele, obținîndu-se șiruri verticale și orizontale. La discutarea formei definitive a sistemului periodic s-au folosit, pe lângă planșa mare, sistemele periodice întocmite pe foi de bloc, cîte una pentru fiecare masă de lucru din laborator.

Cu ajutorul elevilor au fost confecționate de asemenea unele machete. De pildă, s-a confecționat macheta unei sonde, folosită cu succes la explicarea extragerii țiteiului. Această machetă este mult mai sugestivă decît o planșă, deoarece are părți mobile (puse în mișcare manual) care se întuiesc concret și cu mare ușurință atît separat cît și în ansamblul funcțional.

Alături de materialele construite de I.M.D., materialele confecționate prin mijloace locale ajută profesorilor să țină lecții interesante și instructive și înlesnesc elevilor înțelegerea celor predate.

Prof. ANA BEJENARU
Cîmpulung Moldovenesc

...pentru lecțiile de aritmetică

Plecînd de la faptul că elevii își însușesc mai temeinic cunoștințele de aritmetică atunci cînd au la îndemînă un material intuitiv ce poate fi perceput pe mai multe căi, cînd au de-a face cu obiecte pe care le pot combina ei înșiși pentru a evidenția anumite corelații numerice, a observa aceste corelații și a trage concluzii din observațiile lor, m-am străduit să realizez un material care să răspundă acestor cerințe. Am folosit în acest scop mijloace simple, aflate la îndemîna oricărui învățător.

La cum am procedat. Am pregătit o scîndură lată de 10 cm și ceva mai lungă decît tabla din clasa unde lucrez. La capetele scîndurii am fixat două șuruburi pentru lemn în formă de L, aflate unul față de altul la o depărtare egală cu lățimea tablei. Cu ajutorul acestor șuruburi am fixat scîndura pe tablă (șurubul din stînga rîmînd în repaus pe grosimea scîndurii, iar cel din dreapta înșurubîndu-se pînă la fixare). Scîndura se poate mișca pe tablă, în jos sau în sus, prin răsucirea inversă a șurubului din dreapta și ajutînd-o cu mina stîngă. Am confecționat totodată trei cutiuțe paralelipipedice cu dimensiunile de 8 X 7 X 5 cm. Acestea trebuind să fie transparente, le facem din sticlă sau material plastic. În sfîrșit am confecționat 100 de bețișoare din lemn. Întregul material a fost vopsit în culori vii.

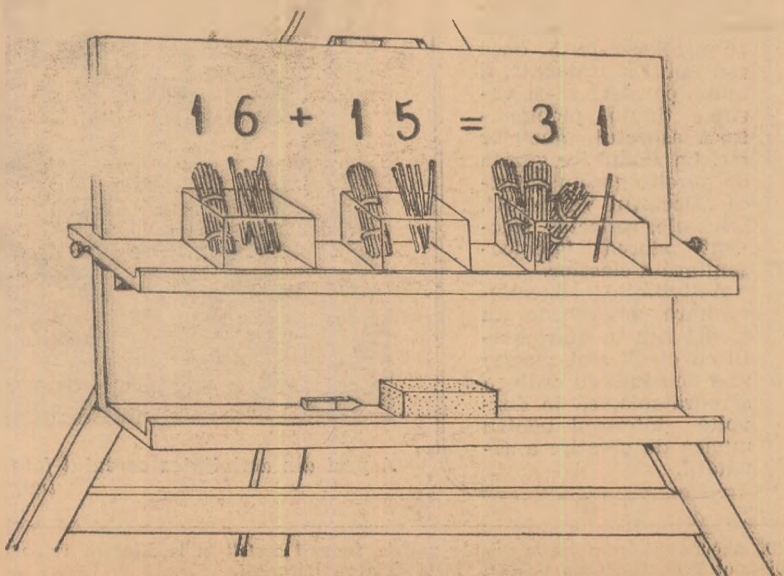
Cum folosesc acest material intuitiv? Să ne oprim, de exemplu, la o lecție în care se predă adunarea unor numere formate

din zeci și unități: $24 + 13$. Pentru efectuarea sumei așez inițial două cutiuțe, conținînd fiecare 24 și respectiv 13 bețișoare, sub termenii adunării. A treia cutiuță, goală, o așez sub locul unde urmează să fie consemnat rezultatul. Elevii adună mai întîi zecile (ridicîndu-le și trecîndu-le în cutiuța a treia). Însumează apoi unitățile (procedînd identic, le așează în dreapta zecilor, în cutiuța a treia). Deasupra acesteia se scrie rezultatul.

Folosind acest material, care dă elevilor posibilitatea să cuprindă dintr-o privire întreaga

demonstrație din fața lor, am obținut curînd rezultate bune. Ele se datoresc în special faptului că elevii lucrează ei înșiși cu materialul, că își dau mai bine seama, pe cale intuitivă, de locul unităților, zecilor, sutelor, dobîndînd astfel posibilitatea să înțeleagă mai adînc operațiile de adunare, scădere, înmulțire și împărțire. Menționez că tot materialul este ieftin și ușor de confecționat.

Inv. I. C. MÎRȘU
Băița — Deva

Aspect din interiorul expoziției de material didactic de la Palatul pionierilor

...pentru lecțiile de științe naturale

Profesorii de științe naturale de la Școala medie nr. 5 „Unirea” din Brașov au dovedit în ultimul timp o deosebită preocupare pentru confecționarea materialului didactic necesar lecțiilor, antrenînd în această acțiune și elevii.

Printre materialele realizate cu ajutorul acestora, menționăm materialul distributiv pentru lecțiile de sistematica plantelor, format din planșe de ierbar. În prezent dispunem de foi de ierbar cu plantele prevăzute de programă, în număr egal cu al elevilor din clasă.

De asemenea, elevii școlii au confecționat, sub îndrumarea profesorilor, 40 de planșe de anatomie și fiziologie a omului, de geologie și biologie. Acestea, împreună cu altele confecționate anterior și cu planșele primite de la I.M.D. au fost cartonate cu concursul comitetului de părinți.

Colecția de roci a fost îmbogățită prin colectarea de material petrografic cu ocazia excursiilor organizate cu elevii la lacul Sf. Ana, la Tușnad etc.

Și colecția de zoologie a fost îmbogățită. Sînt folositoare îndeosebi cele 17 cutii-vitrină cu preparatul „Cărăbușul”, utilizate ca material distributiv. Cutiile-vitrină cuprind insecta văzută dorsal cu aripile întinse, văzută ventral și descompusă în segmentele componente. Tot pentru lecțiile de zoologie au fost conservate în formol o serie de animale ca racul de riu, pești (crapul, rîndunica de mare, căluțul de mare), viermi, melci Limax, o șopîrlă, șerpi de casă etc.

De asemenea, o broască testoașă și un rac au fost preparate prin injectare cu formol.

Pentru anatomia și fiziologia omului s-au preparat în formol, encefalul, rinichii (în secțiune longitudinală), ficatul etc. Acum pregătim material distributiv pentru lecțiile referitoare la anatomia măduvei spinării și la trunchiul cerebral. El va consta din cutii-vitrină cu mulaje din plastilină reprezentînd măduva spinării cu nervul spinal și cu arcul reflex vegetativ și trunchiul cerebral văzut ventral și dorsal. Un mulaj asemănător, confecționat după planșa din manual, va reprezenta în diferite culori neuronii și căile nervoase. De asemenea, confecționăm cu elevii și un mulaj reprezentînd căile nervoase ascendente și descendente din măduva spinării, în secțiune transversală. Pentru trunchiul cerebral vom folosi de asemenea planșe reproducute după figurile din manual.

Pentru lecțiile de botanică confecționăm în laboratorul școlii 20 de preparate microscopice reprezentînd secțiuni transversale prin rădăcina primară, tulpina primară și frunză.

Deoarece materialul didactic ocupă un loc deosebit de important în predarea științelor naturale, ne preocupăm în prezent de găsirea unor noi procedee de preparare și confecționare cu mijloace locale a acestui material.

Prof. VALENTIN CIOBANU
Școala medie nr. 5 Brașov

EXPOZIȚIE

De curînd, într-una din sălile Palatului pionierilor din Capitală, Ministerul Învățămîntului a organizat o interesantă expoziție de material didactic care permite o amplă trecere în revistă a celor mai noi realizări în acest domeniu, datorate atît întreprinderilor specializate cît și unor colective din școli.

Expoziția cuprinde o mare varietate de piese, începînd cu cele care se adresează preșcolarilor și continuînd cu o serie de aparate, planșe, dispozitive și materiale ce pot fi utilizate în predarea diferitelor discipline din școala de cultură generală.

Un interes deosebit stîrnesc în rîndul vizitatorilor noile materiale pentru studiul geometriei în spațiu — figuri geometrice din material plastic transparent, avînd principalele elemente întărirea diferit colorate — precum și trusa pentru desen proiectiv și

geometrie descriptivă. În standul cu material didactic pentru predarea fizicii, care dispune de spațiul cel mai amplu în cadrul expoziției, se remarcă noul generator electrostatic cu bandă, celula fotoelectrică didactică, trusa cu schema de montaj pentru diferite instalații electrice, presa hidrolică etc. Expoziția cuprinde de asemenea numeroase materiale în ajutorul profesorilor care predau geografia, chimia, istoria, literatura romînă și științele naturale, precum și aparate de proiecție pentru filme didactice și diafilme.

Vizitatorii se opresc stăruitor la standul cu material didactic realizat în școli cu mijloace locale, printre care se remarcă macaraua electromagnetică realizată la Școala medie „Mihail Eminescu”, machetele de mașini agricole executate de elevii Școlii medii din Carei etc.

Piese pentru tineret și copii

Teatrul pentru tineret și copii ca și teatrul „Tândărică” prezintă numeroase piese menite să lărgescă orizontul de cunoștințe al spectatorilor lor, să le îmbogățească bagajul de idei și sentimente, să completeze educația lor estetică. Recomandând cele mai bune din aceste piese elevilor, organizând vizionarea lor colectivă, învățătorii, profesorii, diriginții pot valorifica din plin excelentul mijloc educativ pe care-l reprezintă teatrul.

Spre a le veni în ajutor în această direcție, dăm mai jos câteva însemnări privind două dintre spectacolele pentru tineret și copii prezentate pe scenele Capitalei.

TEATRUL PENTRU TINERET ȘI COPII: Ocolul pământului în 80 de zile, dramatizare de Pavel Kohout după romanul lui Jules Verne.

Romanul „Ocolul pământului în 80 de zile” a cunoscut multe adaptări pentru scenă, prima fiind făcută de însuși autorul.

Piesa realizată de Pavel Kohout se remarcă prin permanentul contact cu realitatea contemporană. Ironia scriitorului; verva

lui satirizează aspirațiile imperialismului englez de a subjuga țări și popoare. Prezentând drumul lui Phileas Fogg și al lui Passepartout de-a lungul fostelor colonii engleze, piesa, pe lângă combaterea încercărilor de dominație prin forță, de impunere a „civilizației” prin mijloace brutale, reflectă și realitatea optimistă, căci Kohout privește faptele cu ochii omului din epoca noastră, când odiosul sistem colonial s-a prăbușit.

Opera lui Jules Verne se adresează tineretului. Era normal, de aceea, ca și piesa să rămână în sfera acestei vârste. Este, credem, și rațiunea pentru care spectacolul a fost realizat de Teatrul pentru tineret și copii. Totuși, prea deseale aluzii la infidelitatea văduvei indiene, petrecerea șefului de poliție într-un bar cam deochiat, „french-can-can”-ul etc. nu sînt tocmai indicate vârstei cititorului obișnuit al romanului lui Jules Verne.

Spectacolul este realizat însă cu fantezie. Economia elementelor de decor nu împiedică sugerarea precisă a mediului și locului de desfășurare a acțiunii (decoruri și costume — Adriana Leontescu). Bunul gust, verva,

umorul, dozate cu sobrietate, coregrafia îndrăzneată, în mișcarea personajelor, unitatea tratării spectacolului dovedesc o băghețată sigură, pe care regizorul Radu Penciulescu o minuieste, ca de obicei, cu talent și pricepere.

Un amănunt interesant: în piesă doar patru roluri sînt interpretate de cîte un actor, în timp ce în alte 73 de roluri apar în total șapte actori. De aceea este și greu de făcut o scară a valorilor în interpretare. Vom spune doar că Tudorel Popa și Florin Vasiliu au risipit multă energie în realizarea personajelor Fogg și, respectiv, Passepartout, punctînd cu un umor de bună calitate, replicile.

TEATRUL „TÂNDĂRICĂ”: Năzbitiile lui Tândărică, de Nicolae Massim.

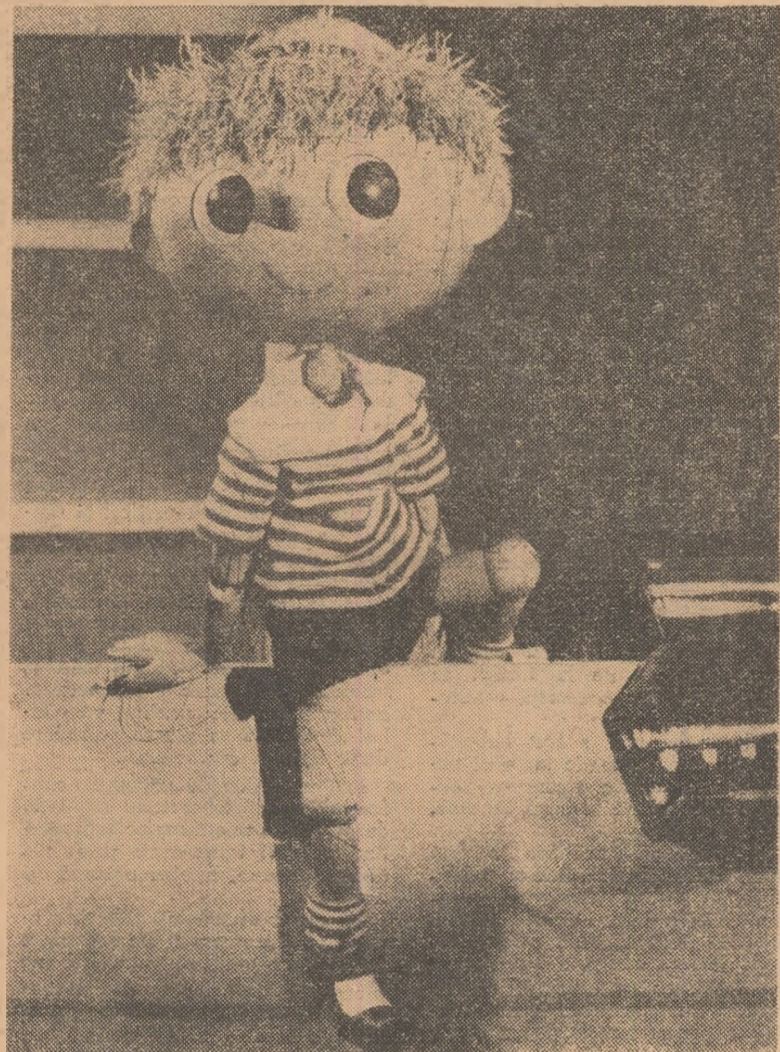
După ce am văzut un spectacol cu totul remarcabil realizat cu piesa „Elefântul curios” (ferecitată dramatizare a Ninei Casian după o povestire de Rudyard Kipling), spectacol ce se adresează celor mici, am putut asista la premiera piesei „Năzbitiile lui Tândărică”, adresată copiilor de vîrstă școlară.

Eroul piesei, Tândărică, își păstrează atributele cunoscute de umor și vioiciune. Abia creat de mîna îndemînată a păpușarului, iată-l porînd, plin de neastîmpăr, spre a-și găsi prieteni care să-l însoțească într-o călătorie printre aștri. Numai că eroul nostru își dă seama pînă la sfîrșit că totul n-a fost decît o farsă și, împreună cu micul spectator, înțelege că pentru a realiza asemenea minunate performanțe este nevoie de multă perseverență, de studiu îndelungat, de pregătire temeinică.

Realizarea conflictului cu mijloacele farsei este o soluție specifică teatrului de păpuși, după cum o serie de episoade dovedesc o bună cunoaștere a genului. Ceea ce s-ar putea reproșa autorului și în același timp regizorului (Nicolae Massim) sînt unele lungimi care duc la o lăzărare a acțiunii, precum și finalul pripit.

Dincolo de aceste lipsuri spectacolul va fi, desigur, bine primit de copii, pentru varietatea situațiilor pline de haz, pentru învățătura limpede care se desprinde în final.

Apreciînd aportul adus în spectacol de scenograful Ștefan Hablinski, precum și contribuția unor minutori ca Justin Grăd. Dorina Tănăsescu, Antigona Papazicopol, R. Zola, Elvira Cladek, Eugenia Dumitru, alături de interpretările vocale ale Silviei Chicoș, Marioara Opreșcu, C. Rauțchi, Coca, Andronescu, înregistrăm eforturile teatrului de a cuprinde un repertoriu din ce în ce mai variat, din ce în ce mai interesant.

Tândărică

MILAI CRISAN

Activitate rodnică

La îmbunătățirea metodelor de predare ale profesorilor aduce o contribuție de seamă activitatea rodnică pe care o desfășoară aceștia în cadrul societăților științifice

Nu de mult, bunăoară, un mare număr de cadre didactice din Craiova precum și viitori profesori, studenți ai Institutului pedagogic de 3 ani din acest oraș, au participat la o consfătuire organizată de Institutul de lingvistică din București și filiala Societății de științe istorice și filologice. Au fost ascultate cu acest prilej comunicările: „Observații asupra comutației și substituției” de prof. univ. I. Coteanu, „Pentru o ediție științifică a prozei lui Eminescu” de Flora Suteu, cercetător lingvistic, „Balcano-carpatina în lingvistică” de lector univ. Chelaru. Cu un deosebit interes a fost urmărită expunerea făcută de prof. univ.

I. Coteanu cu privire la aspectele noi din lingvistica actuală. A suscitată, de asemenea interesul participanților discuția cu privire la tematica revistei „Limba română”

La rîndul lor, profesorii de matematică, fizică și chimie care fac parte din filiala Crișana a Societății de matematică și fizică s-au întrunit de curînd într-o consfătuire în care au analizat munca desfășurată în anul ce a trecut și au făcut propuneri pentru îmbunătățirea activității viitoare. Printre altele, s-a propus ca în munca filialei să fie antrenați și statisticienii, care ar putea face comunicări interesante cu privire la aplicațiile matematicii statistice în economie. S-a insistat totodată asupra necesității schimburilor de experiență cu alte filiale în ceea ce privește modernizarea predării matematicii în școlile de cultură generală.

PREOCUPĂRI IGIENICO-SANITARE

Serviciul sanitar organizat în Școala generală de 8 ani nr. 1 din Lupeni ajută la formarea deprinderilor igienico-sanitare ale elevilor. Oglizile expuse la „colțul sănătății” sau pe coridoare, avînd inscripția „Controlează-te dacă ești curat și ordonat”, îi ajută pe elevi să-și verifice ținuta, pieptănătura, aspectul ghetelor etc. La rîndul lor gazeta de perete, gazeta satirică „Doctorul Vede-Tot”, graficele, reflectă frecvent starea igienico-sanitară a claselor.

Activitățile educativ-sanitare organizate în școală sau în afara școlii cu elevii sînt menite să-i deprindă cu ordinea și curățenia, să le dezvolte interesul pentru munca de ocrotire a sănătății.

CORRESPONDENȚA

Multe scrisori sosite săptămîna aceasta la redacție vorbesc despre modul în care este organizat timpul liber al elevilor, despre variatele și interesantele acțiuni culturale și artistice inițiate de școală în scopul educării comuniste a elevilor.

● **Correspondentul nostru A. Bandurovski**, director la Școala generală de 8 ani din comuna Saraiu, raionul Hirșova, ne informează despre vizita care au făcut-o elevii școlii, într-una din aceste zile frumoase de toamnă, la Fabrica de mobilă din Constanța.

În cele cîteva ore cît a durat vizita elevii au văzut lucruri deosebit de interesante. Pedagogii care i-au însoțit cît și muncitorii le-au explicat întreg procesul de fabricație, de la tăierea buștenilor cu fierăstraiele electrice pînă la lustruirea furniturii și placajului, la încliecierea mobilei și la tapisarea ei.

Cu prilejul vizitei la Fabrica de mobilă cadrele didactice le-au vorbit elevilor și despre speciile de copaci din care se face mobilă, despre locurile unde cresc acești copaci.

● **Activități instructive se organizează în timpul liber și pentru elevii Școlii medii nr.1 din Mediaș.** Numeroși elevi de la această școală, ne scrie profesorul **Vasile Barna**, activează în cercurile literare unde se organizează discuții pe marginea operei unor scriitori clasici sau contemporani sau se discută creații ale membrilor cercului.

O ședință interesantă a tinut recent cercul literar al claselor V—VII. În cadrul ei a avut loc un concurs pentru cea mai bună lucrare cu tema „Toamna”. Profesorul de limbă română care conduce cercul a selecționat spre bucuria sa un mare număr de lucrări izbutite care vor fi afișate la gazeta de perete a școlii.

Tot în cadrul acestui cerc s-a prezentat un montaj literar muzical cu tema „Toamna în poezia noastră”. La care elevii au recitat poezii de Enăscu, Coșbuc, Topîrcănu și alți poeți.

● **Dintr-o scrisoare semnată de correspondentul nostru Dinu N. David** aflăm că și elevii Școlii generale de 8 ani din comuna Popești, raionul Focșani, își petrec timpul liber într-un mod plăcut și instructiv.

O bună parte din ei, de pildă, sînt antrenați în activități artistice, după talent și preferințe.

În scrisoarea sa correspondentul nostru vorbește pe larg, despre orchestra elevilor școlii, cunoscută în întreaga comună. Din această orchestră, condusă de profesorul de muzică, fac parte 20 de elevi. Ea are un repertoriu bogat și variat, care cuprinde cîntece despre patrie și partid, cîntece pionierești, melodii populare.

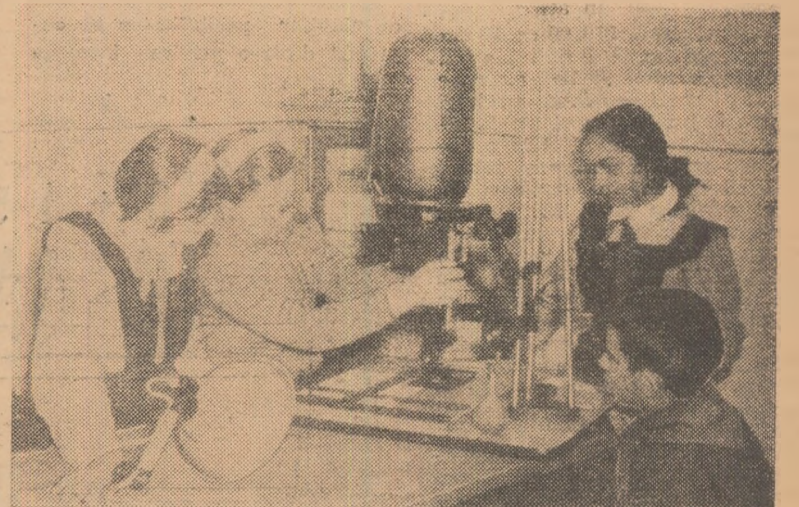
În aceste zile membrii orchestrei se pregătesc pentru spectacolul ce-l vor prezenta în curînd la căminul cultural în fața țăranilor colectivști.

● **Correspondentul M. Teodor** ne informează despre activitatea pe care o desfășoară elevii foto-amatori de la Complexul școlar din Predeal, membri ai cercului „tinerilor fotografi” organizat de conducerea școlii în colaborare cu organizația U.T.M. Membrii cercului le sînt puse la dispoziție aparate de fotografiat, filme și toate materialele necesare pentru realizarea fotografiilor. Activitatea plăcută, interesantă ce se desfășoară în cadrul cercului atrage tot mai mulți amatori. În curînd cercul va organiza prima sa expoziție de fotografii, care va cuprinde imagini din viața școlii cît și peisaje din Predeal și din împrejurimi.

● **Indrumați de profesori, din ce în ce mai mulți elevi își petrec timpul liber făcînd sport.** Activitățile sportive, mai ales cele în aer liber, le fortifică organismul. Le dau bună dispoziție, putere de muncă.

La școala medie nr. 34 din București, ne scrie correspondentul nostru **Al. Grosu**, sportul este una din activitățile cele mai îndrăgite de elevi. În școală activează cîteva echipe sportive: de volei, de handbal, de tenis, de baschet.

Aproape săptămînal echipele școlii susțin meciuri interesante cu echipele altor școli, sau meciuri interclase. De curînd, bunăoară, s-a disputat un antrenant meci de volei între echipele claselor a IX-a și a X-a, la care au participat numeroși elevi susținători ai celor două echipe. Victoria a obținut-o echipa claselor a X-a.

Aspect din activitatea cercului foto de la Casa pionierilor din Cîmpulung-Muscel